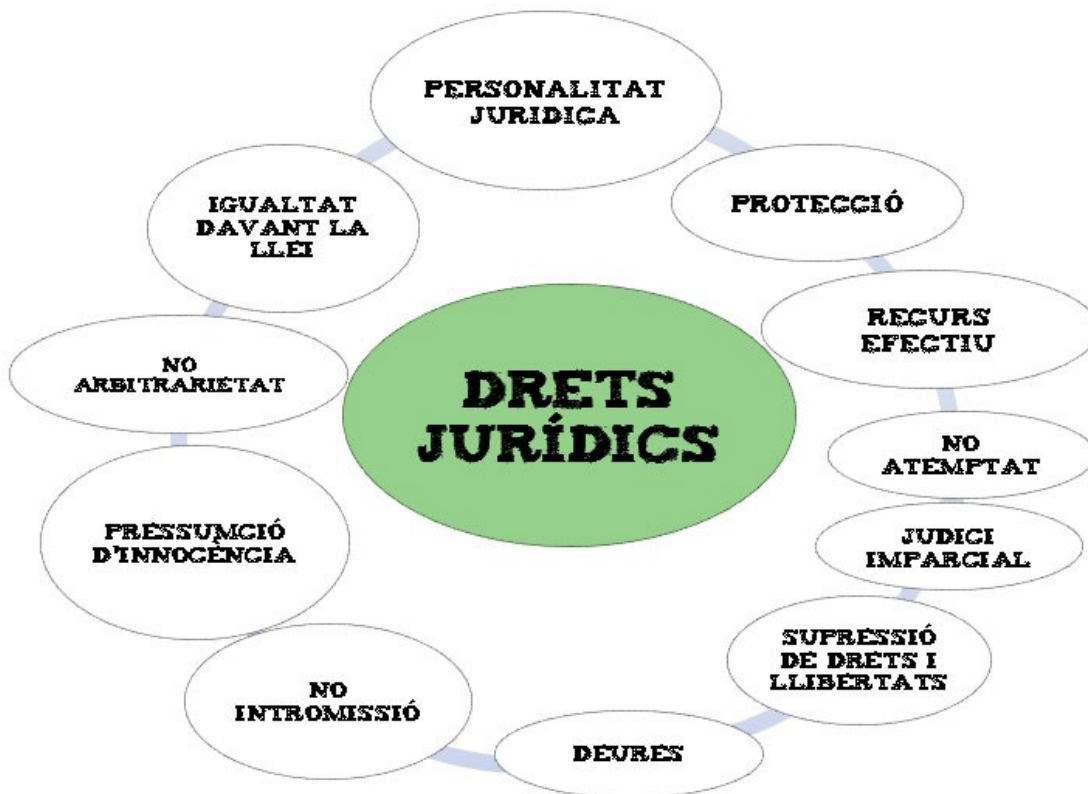

DRETS JURÍDICS¹

Els drets jurídics són els que exigeixen la protecció dels tribunals de justícia. Són el conjunt de normes jurídiques que regulen l'actuació davant la justícia pels qui reclamen el reconeixement dels seus drets davant els òrgans jurisdiccionals. Això vol dir que tothom té dret a un sistema de justícia competent que garanteixi el compliment de la llei. Té dret a:

¹ ATENCIÓ: Per accedir als enllaços heu d'entrar al bloc [PARLEM DE DRETS](#)

- Dret a un procés just i equitatiu, amb la possibilitat de comptar amb un advocat i que el cas sigui resolt sense retards excessius.
- Dret a una justícia que no usi mètodes coactius, i permeti als interessats valdre's de les proves que creguin oportunes.
- Dret al silenci o a no declarar-se culpable.

Els drets jurídics o processals són aquells drets de les persones que es troben plasmats a la Constitució, al Codi civil i al Codi Penal. Són els que han d'oferir garanties a la ciutadania a l'hora de poder acusar o defensar-se en els tribunals.

Enunciat dels drets

Article 6

Tota persona té el dret al reconeixement de la seva personalitat jurídica.

Article 7

Tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present declaració contra tota provocació a una tal discriminació.

Article 8

Tota persona té dret a un recurs efectiu prop dels tribunals nacionals competents que l'empari contra actes que violin els seus drets fonamentals reconeguts per la constitució o per la llei.

Article 9

Ningú no serà detingut, pres o desterrat arbitràriament.

Article 10

Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia per un tribunal independent i imparcial, per a la determinació dels seus drets i obligacions o per a l'examen de qualsevol acusació contra ella en matèria penal.

Article 11

1. Tots els acusats d'un delictes tenen el dret que hom en presumeix la seva innocència fins que no se'n provi la culpabilitat segons la llei en un judici públic, en què hom li hagi assegurat totes les garanties necessàries per a la seva defensa.
2. Ningú no serà condemnat per actes o omissions que en el moment que varen ésser comesos no eren delictius segons el dret nacional o internacional. Tampoc no s'imposarà cap pena superior a l'aplicable en el moment de cometre el delictes.

Article 12

Ningú no serà objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs al seu honor i reputació. Tothom té dret a la protecció de la llei contra tals intromissions o atacs.

Article 29

1. Tota persona té deures envers la comunitat, ja que només en aquesta li és possible el lliure i ple desenvolupament de la personalitat.
2. En l'exercici dels drets i les llibertats, tothom està sotmès només a les limitacions establertes per la llei i únicament amb la finalitat d'assegurar el reconeixement i el respecte deguts als drets i llibertats dels altres i de complir les exigències justes de la moral, de l'ordre públic i del benestar general en una societat democràtica.
3. Aquests drets i llibertats mai no podran ser exercits en oposició als objectius i principis de les Nacions Unides.

Article 30

Res en aquesta Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un Estat, a un grup o a una persona a emprendre activitats o a realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats que s'hi enuncien.

CONCEPTES COMUNS

LLEI / PROTECCIÓ / JUSTÍCIA

LLEI

S'entén per llei el conjunt de normes fixades i escrites que regulen la vida social d'una comunitat. En règims constitucionals han estat consensuades per la gran part de la ciutadania. Les formulacions concretes han estat fetes per institucions determinades. Les lleis es promulguen en els diferents òrgans oficials: el Butlletí de l'Estat o el Butlletí de la Generalitat de Catalunya i tenen caràcter obligatori. Cal reconèixer que hi ha una tradició de "burlar les lleis" que, en bona part, és l'exponent d'una situació política viciada des de fa molt de temps. Això no és favorable, naturalment, per a l'educació cívica de la societat, que es pot acostumar a veure en les normes de l'administració un obstacle i no una via d'actuació.

a. D'acord o en desacord

	Acord	Desacord	No ho sé
Tothom compleix les lleis.			
Les lleis no s'han de complir.			
Algunes lleis han de complir-se i unes altres no.			
Les lleis són imposades.			
Les lleis les decidim entre tots i totes.			
Les lleis no es poden canviar.			
Les lleis van variant al llarg del temps.			
Les lleis s'han fet per a ser complertes.			
Totes les lleis tenen excepcions.			
Cada país té les seves lleis.			
Hi ha lleis que són supranacionals.			
....			

b. Juguem a l'illa felicitat

Cadascun de nosaltres imagina que és el president o presidenta de l'illa felicitat i per això ha d'elaborar lleis. En aquesta illa viuen 1000 persones de totes les edats. Digues en quins assumptes dictaries lleis i quins deixaries perquè s'organitzessin els propis ciutadans:

- Educació
- Llengua de la comunitat
- Acceptació d'immigrants
- Tràfic
- Transport
- Llibertat per entrar i sortir de l'illa
- Seguretat
- Religió
- Sanitat
- Alguns més....

PROTECCIÓ

Protecció significa auxili, defensa, assistència i també cura, resguard o emparança. Els drets han de protegir, és a dir, han de defensar, custodiar, vigilar les situacions on hi pot haver persones en risc. Però a més de detectar,

han d'actuar per a socórrer i ajudar aquestes persones. A la declaració el concepte de protecció és explícit en molts drets. Vegi's:

Art. 7. Protecció igual per a tothom davant la llei i protecció contra qualsevol discriminació que violi aquesta Declaració.

Art. 12. Protecció de la llei contra tals intromissions o atacs a la vida privada.

Art. 16. Protecció de la família.

Art. 23. Protecció contra l'atur i protecció social.

Art. 25. Els infants tenen dret a la protecció social.

Art. 27. Protecció dels drets d'autor.

a. Desprotegit és sinònim de....

Assenyala les expressions que poden substituir el mot "desprotecció" o "desprotegit". Justifica'n la teva resposta.

- invàlid
- no protegit
- abandonat
- descobert
- indefens
- no preservat
- desemparat
- desvalgut
- a la intempèrie
- sense cobertura
- a la bona de Déu
- poc abrigat

b. Sentir-me protegit/protegida

En quines ocasions t'has sentit especialment protegit i en quines et sens desprotegit o desvalgut. Com ens sentim en cada cas? Parleu-ne en la mesura que vulgueu, posant exemples o apel·lant a casos hipotètics.

c. Analogies

Completa aquestes frases, de forma una mica poètica:

- Estar protegit/protegida és com
- Sentir-se segur/segura és com

- Saber-se cuidat/cuidada és com
- Ésser defensat/defensada és com
- Saber-se estimat/esimada és sentir-se com
- Estar indefens/indefensa és com
- Sentir-se insegur/insegura és com
- Ésser abandonat/abandonada és com
- Saber-se sola o sol és com
- Sentir-se rebutjat/rebutjada és com

JUSTÍCIA

El terme "justícia" es pot prendre en dos sentits: referit a un comportament humà o referit a una realitat objectiva. En el primer cas es tracta de la justícia com a virtut: així diem que la conducta d'un individu és justa o injusta; en el segon cas es tracta de la justícia entesa com una realitat objectiva: la decisió d'un àrbitre de qualsevol esport fou justa o injusta, segons s'ajustés o no a la realitat objectiva d'allò que realment va passar. De vegades, legalitat i justícia poden semblar diferents i fins i tot contradictòries.

a. Representació de la justícia

La justícia tradicionalment es representa com una senyora, una dama que sol portar una bena als ulls, però no totes les imatges la duen. Portar una bena als ulls dona peu a moltes interpretacions i per això hi ha artistes que la hi posen i altres no. Sol anar vestida a la manera clàssica i a una mà hi porta una balança per mesurar i a l'altra una espasa com a símbol de la força i energia de la seva tasca. Busqueu objectes, eines, o elements que puguin simbolitzar la justícia. Podria ser una balança, un sedàs, unes tisores, etc.

b. Justícia és igualtat?

En quina d'aquestes situacions creus que les persones donen bons arguments per justificar la desigualtat i en quines no. Per què?

	Bo	Dolent
1) He de guanyar el plet, perquè sóc més ric que ell.		
2) Puc treballar menys hores, perquè sóc el director, ell no és sinó un obrer, ha de treballar com tothom.		
3) El meu vot val més que el seu, perquè sóc més intel·ligent.		
4) Jo puc ser elegit alcalde, perquè els meus avis ja		

havien nascut aquí, els del meu rival eren nascuts a Andalusia.		
5) El premi literari ha de ser per mi, jo sóc membre de l'Institut d'Estudis Catalans i ell és un desconegut		
6) La feina de camioner ha de ser per a mi, perquè jo sóc un home i ella és dona.		
7) A la feina m'han de pujar de categoria, perquè treballo molt més que els altres.		
8) He d'aprovar el curs, perquè sóc el més llest de tota la classe.		

Per saber-ne més

Judicis justos i ràpids

Art. 6 i 7 Tots som iguals davant la llei

Article 6

Tota persona té el dret al reconeixement de la personalitat jurídica.

Article 7

Tothom és igual davant la llei i té dret d'obtenir-ne la mateixa protecció contra qualsevol discriminació que violi la present declaració contra tota provocació a una tal discriminació.

Mural a Ciutat del Cap, Sudàfrica.

QUÈ ENS DIU AQUEST MURAL?

1. Què veiem en aquest mural?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest mural sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun	Qüestionar, problematitzar

interrogant?	
6. Diries que és una representació encertada?	Interpretar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el mural: color, imatge, expressió dels personatges, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest mural amb el primer article de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

PERSONALITAT JURÍDICA

S'entén per personalitat jurídica aquella qualitat per la qual es reconeix a una persona, entitat, associació o empresa, la capacitat per contreure obligacions i realitzar activitats que generen responsabilitat jurídica plena. La personalitat jurídica, doncs, no coincideix necessàriament amb una persona física, sinó que és més àmplia i permet actuacions, amb plena validesa jurídica, de les entitats formades per conjunts de persones, societats o empreses.

a. A casa nostra

En el nostre país als 18 anys s'adquireix la majoria d'edat i la personalitat i responsabilitat jurídica plena. Abans dels 18, però també es té dret a:

A partir dels 14 anys ja es poden obtenir:

- El carnet d'identitat
- Llicència de conducció de ciclomotors de 45cc.
- Es pot fer de testimoni
- Posar denúncies.
- Fer testament

I a partir dels 16:

- Es pot treballar.
- Es poden pilotar motos de menys de 75cc.

- Quins altres drets creus que es podrien tenir abans dels 18 anys?

b. La balança com equilibri

Pla de diàleg

- Sou tots iguals davant la llei en la teva comunitat o es tracta algunes persones de manera diferent?
- Quins factors poden fer que algunes persones tinguin avantatge sobre unes altres?
- Per quines raons la igualtat davant la llei és essencial en una cultura dels drets humans?

LA IGUALTAT

Les persones no som iguals, ens diferenciem en molts aspectes: edat, sexe, alçada, color de la pell, professió, interessos personals i professionals, etc. En molts casos aquestes diferències són significatives: llengua, nacionalitat, religió, etc., i en altres ho són només qualitativament: habilitats, simpatia, color dels ulls, etc. L'afirmació d'igualtat en la nostra relació amb els altres pretén el reconeixement mutu de valors i la reciprocitat en els deures. La desigualtat és una situació de desequilibri. Les persones estan en situacions diferents, millors o pitjors, però no en situació d'equitat, de paritat.

El que penso	El que sento	Com actuo
ESTEREOTIP	PREJUDICI	DISCRIMINACIÓ
Els alemanys són cap quadrats. La gent dels països càlids treballa poc.	Sento rebuig envers la gent de determinat aspecte físic. Tinc por davant de persones vestides d'una manera particular	Rebutjo relacionar-me amb persones de determinats orígens, cultures o aspecte

Un estereotip és una generalització no fonamentada, acceptada i compartida per una majoria. Pot ser positiu o negatiu. És positiu quan generalitza qualitats lloables i acceptades, sobrevalora un grup, i negatiu quan es generalitzen aspectes negatius o nefastos d'un col·lectiu.

El **prejudici** arrenca d'un estereotip negatiu, a partir del qual valora

emocionalment, jutja socialment, orienta la conducta i es concreta en una actitud hostil i desconfiada envers alguna persona pel fet de pertànyer a un grup social o a un col·lectiu determinat. Encara no hem conegut la persona, però la jutgem pel color de la seva pell i per la manera de vestir.

La **discriminació** és el resultat de la conducta condicionada pel prejudici i comporta un tracte menyspreador cap a una persona o col·lectiu per les seves característiques ètniques, de sexe, d'orientació sexual, de religió, de parla, d'edat, de salut, d'estament social, és a dir, per ser el que és. Sempre exclou. El món és vist com una dualitat: jo i els meus i els altres. La discriminació és el resultat d'una colla d'elaboracions, unes mentals i altres emocionals, que ens porten a actuar tal com ho fem.

Diferència: Situacions distintes provocades per elements externs: físic (color de la pell, constitució, etc.) i culturals: creences, gustos, ideologies, etc. Que assenyalen trets desiguals, però no comporta cap mena de valoració.

Discriminació: Situació de diferència clarament perjudicial i injusta que atempta contra els meus drets en quant a persona. Discriminar és diferenciar negativament, apartar, assenyalar com a diferent, perjudicant-lo.

Dialoguem:

- Pots posar exemples de diferència i de discriminació?
- Una diferència pot originar una discriminació?
- Una discriminació pot revertir en simple diferència?
- Quina és la distinció entre diferència i discriminació a parer teu?

TIPUS DE PREJUDICIS

Hi ha diferents tipus de prejudicis, entre els quals podem esmentar:

- Prejudicis culturals: es basa en la visió d'una cultura superior per sobre d'una cultura a la qual atribuïm trets negatius.
- Prejudicis religiosos: totes les religions marquen un determinada creença. El desconeixement (o coneixement parcial) poden determinar la visió de les religions i de les persones (per extensió).
- Prejudicis de gènere: es tracta d'atribuir unes característiques en funció del gènere. Aquestes característiques (diferenciades entre gèneres) poden ser apreses, transmeses per factors culturals, opinions generalitzades....
- Prejudicis d'orientació sexual: es basen en marcar les diferències per tenir una sexualitat "diferent" del que es considera "normal o natural"

- Prejudicis estètics: estan lligats als patrons de bellesa i a modes. Per exemple, la publicitat ens presenta figures estereotipades de bellesa d'home i de dona, que se segueixen com exemples d'ideal de bellesa.

I el resultat n'és la discriminació que comporta l'exclusió i el tracte desigual.

a. Alguns tipus de discriminació

En què consisteix cada tipus de discriminació

- ser massa intel·ligent.
- ser d'una ètnia diferent de la majoritària, o de l'ètnia dels que no tenen el poder (els no blancs a Europa o Amèrica del Nord).
- ser pobre.
- ser immigrant.
- patir una discapacitat o malaltia visible.
- ser dona.
- no encaixar en els cànons de bellesa d'una cultura donada.
- exercir una professió no prestigiosa (sovint manual).
- etc.

b. Preguntar-se

- Alguna vegada m'he sentit discriminat/ada
 - pel meu físic
 - per la meva situació econòmica
 - per la meva religió
 - per les meves opinions
 - per la meva manera de ser
- Alguna vegada he discriminat alguna persona o col·lectiu?
- Alguna vegada he fet coses perquè tothom ho feia, encara que pensés que estava mal fet?
- M'agradaria sentir-me acceptat/ada tal com sóc?
- Quan algú m'ha discriminat he sentit tristesa?
- Quan m'han discriminat he sentit por?
- Quan m'han discriminat he sentit ràbia?
- És possible fer coses per canviar les actituds discriminatòries? Quines?

MIRADA NO VIOLENTA

Delictes d'odi

Quan la discriminació es porta a les seves darreres conseqüències com fan

els partits ultraconservadors, es generen els que anomenem *delictes d'odi*, és a dir, accions violentes contra els col·lectius que menystenen i menyspreen. Busquen el seu descrèdit sigui en discursos i proclames o en agressions directes. Els principals afectats per la discriminació solen ser els immigrants, els que no són blancs, les persones del col·lectiu LGTBI, els gitanos, els musulmans, les dones i les persones amb capacitats diverses. Però n'hi ha de MOLTS altres tipus.

Persones susceptibles de ser discriminades

Podríem ampliar l'espèctre de grups de persones que són fàcilment discriminables? Podem suggerir l'edat, la llengua, la pobresa, etc.

- 1.
- 2.
- 3.

Falsos rumors

El discurs d'odi fa córrer la veu que aquests col·lectius són la causa dels mals d'un país o una ciutat, per exemple. Hitler donava la culpa de la mala economia als jueus que, justament, era un dels col·lectius més actius i que més riquesa generava. La veritat no és important, el que convé és crear animadversió contra els que es considera inferiors. Per posar un exemple: diuen que mentre "nosaltres" treballem i paguem impostos, "ells" (les persones migrants) no són treballadores, s'aprofiten de "nosaltres", utilitzen els serveis socials i s'emporten la majoria d'ajudes. Tot i que hi ha dades objectives i estadístiques que demostren que no és cert, la insistència fa que algunes persones s'ho creguin.

Vacuna't contra els rumors

Aquests rumors són com un virus i per això parlem de vacuna. Preneu algun d'aquests rumors malintencionats, el que vulgueu, i busqueu la vacuna que li escaigui. Com fer-ho?

- a. No acceptar cap informació que resulti massa simple.
- b. Contrastar la informació que ens arriba buscant excepcions al que es diu.
- c. Acudir a les fonts que ens puguin donar coneixement vàlid i no sols opinió.
- d. Preguntar com se sap i quina certesa se'n té. Sovint és el que algú ha dit i es va repetint.

- e. Qüestiona les generalitzacions. Atenció a les expressions que comencen amb "tots", "cap" o "sempre" i "mai". Sovint les coses són més complexes del que expressen aquestes frases generals.
- f. Trobar alguna excepció que trenqui l'enunciat.
Proveu aquestes vacunes contra l'enunciat inicial i a veure què passa.

Per saber-ne més

¿Es odio? Manual práctico para reconocer y actuar frente a discursos y delitos de odio

MANUAL ANTIRUMOR

Vídeos

Actúa contra el ciberodio

Durada: 2'08"

Proyecto: Proyecto Online contra la Xenofobia y la Intolerancia en Medios Digitales (PROXI). España, 2014.

No te dejes enredar

Durada: 2'26"

CEAR Euskadi. Guió i direcció de Myriam Cameros y Verónica Eguaras. Euskadi. 2013.

MIRADA VIOLETA

a. Millor rei que reina

Pel que fa al reconeixement de la personalitat jurídica, vegem com funciona, per exemple, a la Constitució Espanyola.

Art. 57: *"la Corona d'Espanya és hereditària en els successors de S. M. Don Joan Carles I de Borbó, legítim hereu de la dinastia històrica. La successió en el tron seguirà l'ordre regular de primogenitura i representació, sent preferida sempre la línia anterior a les posteriors; en la mateixa línia, el grau més pròxim al més remot; en el mateix grau, l'home a la dona, i en el mateix sexe, la persona de més edat a la de menys".*

En aquest cas, la preferència de l'home sobre la dona, en la línia de successió al tron conjuga difícilment amb el principi d'igualtat i la interdicció de discriminació per raó de sexe que proclama l'art. 14 de la mateixa Constitució que diu:

Art. 14: *Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaldre cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.*

Reflexió:

- Hi ha algun tipus de contradicció en aquets dos articles?.
- Quin dels dos articles ha de prevaldre?

b. Dones imprescindibles

Esbrinar i reflexionar sobre la importància de les dones en el desenvolupament social. Acostar-se a la realitat quotidiana de milers de dones en tot el món que treballen per la seva comunitat. Llegir els resums següents i individualment o en petit grup esbrinar alguns aspectes biogràfics i sobre l'aportació que han fet a diversos camps les dones següents:

Clara Campoamor

Política espanyola, pionera de la militància feminista. Diputada en la Segona República (1931). Va formar part de la Comissió constitucional, i va destacar en la discussió que va conduir a aprovar l'article que reconeixia el dret de vot a les dones. Va ser una gran defensora de la igualtat de drets entre homes i dones.

Clara Zetkin

Líder del moviment alemany socialista abans de la I Guerra Mundial. Al costat de Rosa Luxemburg, intenta aturar la I Guerra Mundial i pel seu activisme fou empresonada diverses vegades. A la Segona Conferència Internacional de Dones, el 1910, proposa i s'accepta que el dia 8 de Març s'institueixi com el Dia Internacional de la Dona. Després de l'arribada d'Hitler al poder, es va exiliar a la URSS, on va morir el 1933.

Azucena Villafor

Azucena va tenir quatre fills. Identificada amb les causes socials, la seva lluita es va intensificar en 1976 quan el seu fill Néstor, membre de la Joventut Peronista, va ser segrestat per la dictadura. Indignada per les burles dels funcionaris, Azucena proposa a altres familiars reunir-se a la Plaça de Maig per a reclamar públicament la vida dels seus fills i filles. Catorze dones hi van participar el 30 d'abril de 1977. Va ser el primer pas de Mares de Plaça de Maig. Azucena va ser assassinada i llançada al mar.

Nawal al-Sa'dawi

Psiquiatra i escriptora feminista egípcia, denuncia la situació de la dona en el món àrab. Va reconèixer públicament la seva mutilació genital femenina, per a ajudar a denunciar aquesta pràctica. Va ser Directora General de Salut Pública d'Egipte, fins que el president Anwar Sadat la va empresonar el 1981. Fundadora i presidenta de l'Associació de Solidaritat amb les Dones Àrabs, des de 1982 fins a 1991, fins que el govern en va decretar la dissolució.

Rosa Park

El 1955 va tenir lloc l'incident que la faria mundialment famosa. Una humil modista

negra es va negar a cedir el seient en l'autobús a un viatger blanc. El conductor va cridar a la policia i la dona va ser detinguda. El fet va posar de manifest per primera vegada les condicions de segregació: les persones negres tenien prohibit l'accés a piscines, escoles, restaurants i un gran nombre de serveis públics exclusius per als blancs. A partir d'aquest fet va créixer l'organització del moviment liderat per Luther King. La lluita pels drets de la dona sempre ha anat de tronc amb els moviments a favor dels drets de les minories, racials, d'orientació sexual, etc.

- Posar en comú en el gran grup el que s'ha esbrinat de cadascuna d'elles.

Reflexió:

- Coneixíem algun d'aquests noms?
- Quines aportacions a la societat ha realitzat aquesta dona?
- En quins articles de la Declaració Universal de Drets Humans es pot incloure el seu treball?
- Com seria el món sense l'aportació d'aquesta dona i altres que han treballat en el mateix tema?
- Com canviaria la meua vida?

c. Igualtat d'oportunitats

En els països occidentals hi ha petits avenços cap a la integració de la dona a la vida pública, però ens trobem encara lluny de la "normalitat" i en els països subdesenvolupats sovint les dones han de patir una doble discriminació: per pobre i per dona.

El professor/a llegeix les afirmacions següents i demana als i les alumnes que expressin si hi estan d'acord o en desacord, de manera que s'estableixi un breu diàleg en el qual raonin el perquè de la seva opinió:

- Per a la dona casada, treballar fora de casa es una activitat accessòria a la seva tasca de mestressa de casa.
- Els salaris rebuts pel homes són més alts que els de les dones, perquè la productivitat dels homes és major.
- Les dones han de tenir els mateixos drets i oportunitats que els homes per educar se i treballar.
- Les dones reben un salari més baix, perquè estan menys preparades que els homes.
- Les responsabilitats, tant en la vida pública com en la privada, han de compartir se per igual entre l'home i la dona.
- El treball que un home pot fer el pot fer la dona i a l'inrevés.
- L'home pel fet de ser ho està obligat a treballar.

- La capacitat per desenvolupar un treball depèn de les aptituds de la persona, independentment de quin sigui el seu.
- Per a la dona, treballar fora de casa té la mateixa importància que per a l'home.
- Segueixen existint barreres discriminatòries per a l'accés de les dones a tots els vessants i nivells de l'activitat laboral.
- Hi ha treballs més apropiats per a les dones i treballs més apropiats per als homes.
- Homes i dones poden i han de compartir, en condicions d'igualtat, llocs de responsabilitat a l'empresa i a la política.
- La funció de l'home és el manteniment de la família i tenir cura dels nens és tasca exclusiva de la dona.
- La inclusió de la dona en el món laboral quan té fills i filles solament es justifica si és econòmicament necessari.

Reflexió:

- Es convenient que el o la docent ajudi els alumnes a trobar arguments per clarificar les respostes.
- Després del diàleg, es fa el recompte amb les frases més acceptades i les més rebutjades.
- En petits grups, a partir dels resultats anteriors, es pot elaborar un manifest breu a favor de la "igualtat d'oportunitats".

ACTIVITATS

MÚSICA

Ellas denunciaron

de Def Con Dos

*iY cuántas mujeres al año!iy cuántas mujeres!
iy cuántas mujeres al año! saben que tienen sus días contados.
Ella no recuerda, porque aunque quiera no puede acordarse,*

del error cometido al fiarse de aquel tipo mezquino y cobarde
marido, verdugo, su peor pesadilla, ella está muerta y él en la calle.

La maté porque era mía, mía, mía, mía, solo mía.

¿Quién ha ofendido al macho dominante, quién se ha atrevido a
denunciarle?

destapando el secreto de la otra cara de un vertido correcto.

Quién acusa al de turno cobarde que le pega a su mujer y le dice que calle.

Ya se lo advertí entre puñetazos: si me denuncias, te mato.

País de mierda, país infame.

El ataque a las mujeres no le importa a nadie, las torturas y las amenazas
según los jueces son cosas de casa, no sirve de nada pedir ayuda,

no existe delito si no se consuma,

sólo cuando ya están muertas, las amenazas eran ciertas.

¡Y cuántas mujeres al año! ¡y cuántas mujeres!

¡y cuántas mujeres al año! saben que tienen sus días contados.

Ellas no recuerdan lo que les pasó ni por qué les pasaba

porque ya están muertas y ningún cadáver

puede, aunque quiera acordarse de nada.

Y no se lamentan de lo que pasó

ni por lo que pasaron, porque los muertos no emiten lamentos

y en vez de gritar les toca callarse y se callan.

Mía, mía, mía, solo mía.

Ellas denunciaron, no las escucharon

ellas murieron, los jueces consintieron.

ellas denunciaron, no las escucharon

ellas murieron, los jueces consintieron

¡Y cuántas mujeres al año !¡Y cuántas mujeres!

¡Y cuántas mujeres al año! Saben que tienen sus días contados

Reflexió:

- De què ens parla aquesta cançó?
- És una exageració?
- Quin paper fa la justícia segons la lletra?
- Com es relaciona amb els articles 6 i 7?

LITERATURA

Jo em celebri i em canto

de Walt Whitman. *Cant de mi mateix*

Jo em celebri i em canto,

I allò que jo dono per bo tu també ho donaràs per bo,
Perquè tots els àtoms que em pertanyen també et pertanyen a tu.

Reposo i exalto la meva ànima,
M'inclino i reposo amb llibertat, i contemplo un bri d'herba d'estiu.

La meva llengua, tots els àtoms de la meva sang, nascuts d'aquesta
terra, d'aquest aire,

Nascuts aquí de pares que ja hi varen néixer, i els seus pares també,
Jo, ara, amb trenta-set anys i una salut perfecta, començo
I desitjo no aturar-me fins a la mort.

Credos i escoles en suspens,
Me n'allunyo una estona, satisfet del que representen, però no els
oblido mai,

M'apodero del bé i del mal, i deixo que tots els perills parlin,
Natura sense contencions, amb tota la seva energia primordial.

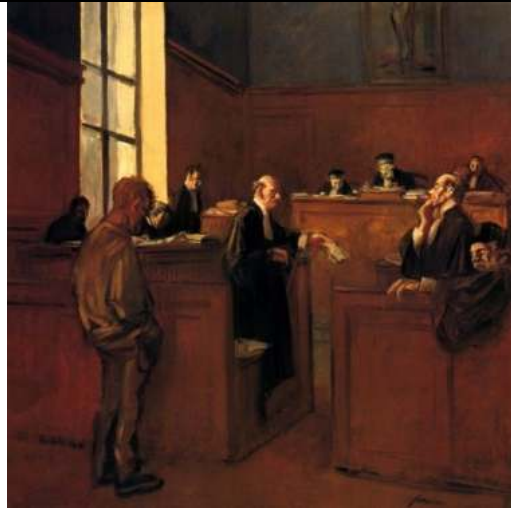
Reflexió:

- Parlar del títol i fer hipòtesis sobre el tema o l'argument del poema anunciat
- Recitar-la (treballar el ritme, l'entonació, les pauses, el volum...).
- Què ens ve a dir el poeta?
- Com encaixa amb els articles 6 i 7?
- Fer-ne una versió pròpia.

ARTS VISUALS

Jonh Lavery. Alta traïció, 1916

Jean-Louis Forain. *Advocat i acusat*, 1908

H. Daumier. *El defensor*, 1862-1865

Reflexió:

Observa atentament aquests quadres i respon les preguntes:

- Quina ha estat la primera sensació en mirar la pintura? Intenta fer una descripció de les emocions que t'ha generat observar-la.
- Quins personatges apareixen i què fan?
- En algun sentit aquest quadre ens mostra un tipus de discriminació?
- Passen avui dia fets com els representats? En quins llocs? Per quines raons?
- Busqueu informació sobre la vida de l'autor i el context històric de l'obra.
- Se sap si el pintor tenia alguna preocupació per les qüestions socials o polítiques del seu temps?

CURTMETRATGES

No m'aixecaré (La història de Rosa Parks)

Reflexió:

- Coneixies aquesta anècdota que va desencadenar el moviment?
- Quina és l'actitud de Rosa Parks en el vídeo?
- Creus que va fer bé?
- La desobediència pot ser lícita, de vegades?

Gràcies a la tasca d'alguns líders antiracistes es van abolir algunes pràctiques discriminatòries. Molts d'ells van pagar un preu molt alt, amb la seva vida. Busca la seva biografia i escriu algunes característiques de la seva lluita.

- Abraham Lincoln (nascut al 1809 i assassinat al 1865, EUA).
- Gandhi (nascut al 1869 i assassinat al 1948, Índia).
- Martin Luther King (nascut al 1929 i assassinat al 1968, EUA).
- Nelson Mandela (nascut al 1918 i mort al 2013, Sudàfrica).

Més curtmetratges:

Tots discriminem

Mèxic. 2011. Curtmetratge realitzat per a una campanya en contra de la discriminació, que ens recorda que tots tendim a discriminar, malgrat sentir-nos ofesos quan ens discriminen a nosaltres o a algun dels nostres. La història encadena situacions en què cada víctima de discriminació es converteix, en l'escena següent, en agent discriminador. Es visibilitzen situacions de discriminació per gènere, identitat sexual, color de la pell, discapacitat, edat, etc.

Tzafar

Dirigit per Nancy Spetsioti. Escrit per Katerina Koutsomiti. Lloc / Any: Grècia. 2013. Una història de ficció que segurament és realitat en molts països del primer món. Un veritable exemple a seguir. Un bon motiu per pensar.

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

*Es pot seguir el guió que hi ha a l'apartat *Pel professorat*, on es parla de curtmetratges.

Altres curtmetratges

Siguis on siguis, tens drets

Durada 1'03''

Tots som iguals davant la llei

Durada 1'03''

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

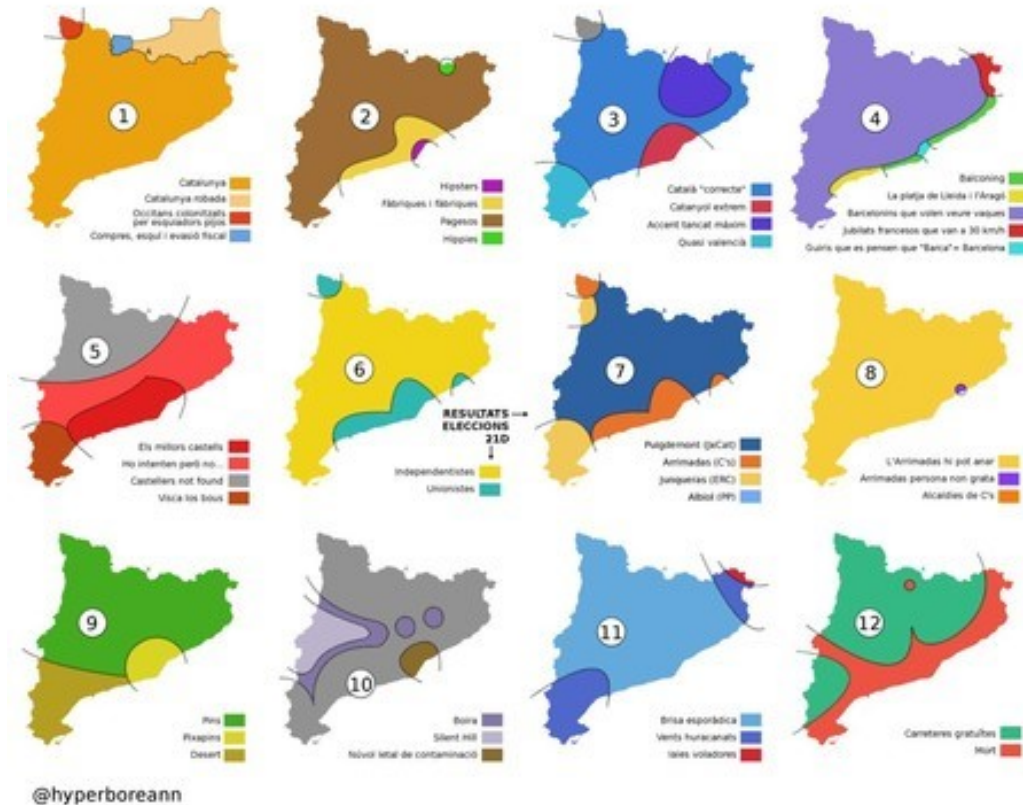
Mapa de prejudicis (gener 2018)

Aprofitant les diferències de cada comunitat, les xarxes s'han omplert durant les últimes setmanes de diversos mapes que exploten de manera divertida els tòpics geogràfics de cada comunitat autònoma. Tots ells segueixen el patró establert originalment per *Atlas of Prejudice*, en el qual es dividia Europa en funció de diverses línies culturals, gastronòmiques o climàtiques.

12 maneres de dividir Catalunya

inspirat en Yanko Tsvetov (@alphadesigner)

Reflexió:

Posa títol a cadascuna de les divisions:

1	2	3	5
5	6	7	8
9	10	11	12

- Quina et sembla més propera a la realitat i quina més llunyana?
- Quin prejudici hi ha darrere la divisió?

FER

Construir una gràfica aproximada dels prejudicis que creus que hi ha al teu centre educatiu. Quin tant per cent d'alumnes són discriminats per alguns prejudicis que hagi detectat. Les posem en comú. Vegem entre tots com trencar els prejudicis inherents.

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

DIES INTERNACIONALS

Novembre 16 Dia internacional per a la tolerància

Febrer 20 Dia de la justícia social

Març 1 Dia per la zero discriminació

Art. 8 Tribunals competents

Tota persona té dret a un recurs efectiu prop dels tribunals nacionals competents que l'empari contra actes que violin els seus drets fonamentals reconeguts per la constitució o per la llei.

James Ensor. *Els jutges savis*, 1891

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest quadre sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb la situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun	Qüestionar, problematitzar

interrogant?	
6. Què saps sobre aquestes situacions? Has estat mai a un judici?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb l'article vuitè de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

JUSTÍCIA EFECTIVA

Amb aquest article es pretén donar cobertura legal a totes aquelles persones que vegin violades els seus drets fonamentals (reconeguts per la llei del seu país o per la seva constitució). D'aquesta forma, les persones no queden, en cap cas i per cap raó, desprotegides.

Simular un judici

Es tracta d'escenificar un judici. Hi haurà un acusat o acusada, un jutge, un advocat defensor, un fiscal, un jurat de sis alumnes que haurà de decidir sobre si el reu és culpable o innocent i quin càstig mereix pel seu delicte, si es considera culpable. Els altres poden fer el paper o bé de testimonis inculpatoris o bé de testimonis exculpatoris i podran argumentar tant en un sentit com en l'altre, sempre que demanin la vènia del jutge per intervenir.

Els delictes pels quals es jutja el detingut o detinguda poden ser: homicidi, robatori, delicte d'opinió, agressió... (decidiu-ho entre tots i totes.) Un cop escollit el delicte pel qual serà jutjat el reu, cada personatge haurà de preparar els arguments a favor o en contra. Només el professor, el reu i un parell de testimonis (un que testifiqui a favor i un altre en contra) sabran si és culpable o innocent, però han d'actuar com si no ho sabessin. Un cop escoltats tots els arguments, el jurat haurà de donar el seu veredict i recomanar al jutge el càstig que li correspon si és declarat culpable. El jutge, que haurà fet de moderador en tot el procés, haurà d'escollir el càstig just del delicte: servei a la comunitat, condemna de diversos anys, cadena perpètua. Una vegada acabat el procés, el detingut o la detinguda confessarà si és culpable o innocent.

És una pràctica que pot resultar molt densa per fer-la en una sola hora. Per això, se suggereix repartir la sessió en dues hores lectives. O decidir

prèviament qui representarà cada un dels rols perquè preparin els seus arguments prèviament.

Reflexió:

- S'ha jutjat adequadament? Ha tingut accés a un advocat defensor competent? Ha pogut explicar-se i ser escoltat amb justícia?
- Ha rebut un càstig just al seu delictes?
- Si és innocent, i no obstant això, se l'ha considerat culpable, pot recórrer la sentència?
- Si és culpable i se l'ha considerat innocent, pot el fiscal recórrer la sentència?
- I si és culpable, però considera que el càstig és excessiu, pot recórrer la sentència?
- Fes una petita reflexió sobre l'article 8 de la Declaració i les conclusions i fes sortir d'aquest "judici".

TRIBUNAL COMPETENT

TRIBUNAL COMPETENT

Tribunal competent és aquell que s'ha d'encarregar de jutjar un cas pel qual és apte. Hi ha factors distints que influeixen en la idoneïtat d'un tribunal. Aquests factors poden ser de tipus diferent: a) segons la matèria: frau, robatori, assassinat, aldarulls, etc.; b) segons la quantia econòmica o el valor jurídic que tingui, és a dir, si es menor o de grans proporcions; c) segons el grau del coneixement de l'assumpte; i d) segons el territori o lloc on es va produir el fet que motiva el judici.

Aplicant aquests factors es determina quin és el tribunal competent per jutjar una causa, és a dir, a quin jutjat li correspon resoldre l'assumpte.

Pla de diàleg:

- Elaborem una piràmide amb els tribunals de justícia espanyols, ordenant-los de menor a major importància: Tribunal Suprem, Tribunal Constitucional, Tribunal Superior de Justícia, Tribunal de Primera Instància, Audiència Nacional.
- Els jutges actuen sempre de forma imparcial? Actuen de vegades sotmesos a influències o guiats per alguns interessos?
- Busquem el sentit de la paraula "prevaricació"?
- Per sobre del tribunal estatal de major nivell hi ha alguna instància a nivell internacional a la qual es pugui recórrer?

Hi ha el dret a recórrer davant els tribunals quan els judicis tarden massa temps? Les demores en els judicis suposen una vulneració dels drets dels

encausats?

Adaptació d' Amnistia internacional

MIRADA NO VIOLENTA

La Justícia, entesa com a institució, no sempre és justa. Per això el terme "incompetència" indica ineficàcia d'un subjecte o sistema. Vegem algun cas:

a. Dues sentències

Es reparteixen els textos següents com si fossin articles de premsa per parelles. Cadascú en llegeix un i fa el seu resum al company o companya que ha llegit l'altra. Posteriorment, s'han de comentar a comentar qüestions com les que venen indicades a continuació dels dos textos breus.

1.La sentència de la minifaldilla

Agència EIX. A Pitufantos de la Serra, província de Albainete, un jutge va dictar dijous passat sentència absolutòria a favor de H.A.M. dictant ordre que les costes judicials recaiguessin sobre la demandant M.I.S. La senyoreta M.I.S. havia denunciat a H.A.M. per agressió. En les seves declaracions davant del jutge va afirmar que H.A.M. li havia fet comentaris de mal gust i li havia tocat el cul (sic) sense el seu consentiment. Per la seva banda, H.A.M. va al·legar que efectivament s'havia dirigit cap a la demandant, però que els seus comentaris havien estat sempre "afalagadors". Respecte al delictes contra la llibertat sexual, H.A.M. va afegir que la vestimenta de la demandant, una vistosa minifaldilla vermella, animava a qualsevol home "ben mascle", com ell, a la lloança i la carícia. El jutge va lloar la bellesa de la demandant, però va sentenciar en contra seu, exposant que el delictes contra la llibertat sexual no havia quedat prou provat ja que la distinció entre "tocament agressiu" i "carícia" cau dins del terreny de la subjectivitat.

2.La sentència del descapotable vermell.

Agència EIX. A Torrebella, província de Castenyeta, una jutge va dictar dijous passat sentència condemnatòria contra O.I.N. El demandant Sr. C.A.R. havia denunciat a O.I.N. per un delictes de faltes. En les seves declaracions davant la jutgessa, va afirmar que O.I.N. li havia llançat frases insultants a conseqüència de les quals es va despistar i el seu vehicle va topa contra d'altres vehicles estacionats a la zona. Per la seva banda, O.I.N. va al·legar que efectivament havia llançat frases al demandant, però que aquestes eren "afalagadores". Va al·legar que frases com: "Chulazo", "Quin cotxàs que llueixes" o "Torero", són simplement mots admiratius cap a "algú que ha

aconseguit comprar-se un cotxe com aquell" que val més diners dels que guanyaré jo en tota la meua vida quan trobi feina ". La jutge va lloar l'expressivitat verbal d'O.I.N. però en la seva sentència va establir que "no s'ha de molestar un ciutadà pel simple fet de posseir un bé moble o un altre". Així mateix, la jutgessa va dir que "un dels majors mals d'aquest país és l'enveja". L'acusat O.I.N., que s'ha declarat insolvent, haurà de carregar amb les costes processals i pagar la reparació de tots els vehicles afectats.

Reflexió:

- Aquests articles periodístics, et semblen versemblants?
- Alguna de les anteriors sentències et sembla justa o injusta?
- Si tu fossis el jutge o la jutgessa, quina sentència dictaries en cadascun dels casos? Per què?

b. Pla de diàleg: quan tenim l'obligació de protestar?

1. Hauríem de protestar quan veiem que no es respecten els drets?
2. Hem de protestar només quan una situació ens indigna?
3. Si veus que una altra persona és tractada indignament, i això no t'indigna, has de protestar?
4. Si veus que una altra persona és tractada injustament, i això no t'indigna, has de protestar?
5. Si has estat tractat de manera injusta, és normal que estiguis ressentit?
6. Si has estat tractat de manera injusta i estàs ressentit, és normal que et sentis inclinat a protestar?
7. És possible que protestis contra una injustícia que t'hagin fet, però no contra una injustícia semblant que acabis d'observar en el cas d'una altra persona?
8. És possible que protestis per una injustícia feta a una altra persona, però no contra la mateixa injustícia feta a tu?
9. Si es lesionen els teus drets, ens el deure de protestar?
10. Si es lesionen els drets d'altres persones, ens el deure de protestar?

Del Manual *Ètica i convivència*

MIRADA VIOLETA

Judicis violetes

Els drets reconeguts a la constitució no sempre resolen qüestions quotidianes i cal apel·lar a la interpretació dels jutges per aclarir culpabilitats o

innocències. Vegeu aquest article:

El Moviment feminista proposa un model de justícia diferent a l'actual que "no arriba a l'arrel de la violència masclista".

En un comunicat amb motiu de la celebració del 25-N, el moviment denuncia que "els jutjats no són espais de justícia" i lamenta el "caràcter patriarcal" del sistema que "naturalitza els impulsos i la violència sexual dels homes, convertint les dones en responsables de les agressions sexistes sofertes i revictimitzant-les".

El moviment feminista considera que l'actual sistema de justícia "no arriba a l'arrel de la violència masclista" i adverteix que "els últims assassinats masclistes han demostrat que les denúncies judicials no proporcionen mitjans suficients per assegurar la protecció de les dones". "En lloc de donar solucions eficaces, el sistema judicial punitiu ofereix l'enduriment de les penes. Davant d'això, diem clarament que estem en contra de la presó permanent revisable. El càstig i la presó són eines totalment patriarcales. En endurir-se s'enforteix també el sistema opressor", han argumentat.

D'aquesta manera, denuncien que l'actual sistema "reprodueix models de relació patriarcal, creant homes agressors i castigant-los després com a malalts mentals o bèsties".

Per això, les activistes han apostat per "impulsar una marea feminista que faci front a les injustícies del patriarcat" i, per això, veuen necessari "aprofundir en el tipus de justícia que volem, tenir en compte tant a agredides com a agressors".

"El model de justícia que volem posarà el focus en la reparació i protecció de les agredides, a més de buscar la responsabilitat i resocialització de qui va cometre el mal; i, per descomptat, buscarà garanties que no es torni a repetir", ha indicat, per afegir que "és imprescindible aplicar des de ja recursos institucionals que facin front a la violència masclista i que protegeixin les dones".

Reflexió:

- S'entenen els arguments del Moviment Feminista?
- Perquè no estan d'acord amb el model judicial actual?
- Quines raons donen per canviar-lo?
- Com volen que sigui?
- Tu, que n'opines?

ACTIVITATS

MÚSICA

La represión

de Julio Rojas - Jaime Soto

El aire se está llenando,
se está llenando de acentos,
a todos los comunistas
quisieran tenerlos presos.
Por las calles va brotando
un negro presentimiento,
porque quisieran matarlos
en cuanto puedan hacerlo,
en pesares y agonías,
con prolongado silencio;
una llovizna de sangre
moja la cara del pueblo.

Que suelten a la jauría,
que desaten a sus perros,
ni muertes ni persecuciones
atemorizan al pueblo.
Que nadie derrame llanto,
que nadie moje pañuelos,
apretar más en el puño
la verdad del sufrimiento.
Pero que no se equivoquen
los fabricantes del miedo,
ni prisiones ni cadenas
atemorizan al pueblo.

Aquesta cançó s'inspira en la repressió que va partir el Partit Comunista de Xile, quan era clandestí durant el govern de González Videla.

Reflexió:

- A què es refereix la cançó?
- La repressió té a veure amb la justícia?
- Quin missatge ens fan arribar els Quilapayun?

LITERATURA

La cultura del terror

de Eduardo Galeano. La cultura del terror. *El libro de los abrazos*. Siglo

XXI,1989

Pedro Algorta, abogado, me mostró el gordo expediente del asesinato de dos mujeres. El doble crimen había sido a cuchillo, a fines de 1982, en un suburbio de Montevideo. La acusada, Alma Di Agosto, había confesado. Llevaba presa más de un año; y parecía condenada a pudrirse de por vida en la cárcel. Según es costumbre, los policías la habían violado y la habían torturado. Al cabo de un mes de continuas palizas, le habían arrancado varias confesiones. Las confesiones de Alma Di Agosto no se parecían mucho entre sí, como si ella hubiera cometido el asesinato de muy diversas maneras. En cada confesión había personajes diferentes, pintorescos fantasmas sin nombre ni domicilio, porque la picana eléctrica convierte a cualquiera en fecundo novelista; y en todos los casos la autora demostraba tener la agilidad de una atleta olímpica, los músculos de una fuerzuda de feria y la destreza de una matadora profesional. Pero lo que más sorprendía era el lujo de detalles: en cada confesión, la acusada describía con precisión milimétrica ropas, gestos, escenarios, situaciones, objetos... Alma Di Agosto era ciega. Sus vecinos, que la conocían y la querían, estaban convencidos de que ella era culpable: —¿Por qué? —preguntó el abogado. —Porque lo dicen los diarios. —Pero los diarios mienten —dijo el abogado. —Es que también lo dice la radio —explicaron los vecinos—. ¡Y la tele!

Reflexió:

- Què ens explica aquest text sobre el funcionament de la justícia?
- Diries que és simple literatura o pot ser veritat?
- Quina opinió s'han format els veïns de l'acusada?
- On veus les falles que es pressuposen en aquest relat?

ARTS VISUALS

Baix relleu. Foto autora

Reflexió:

- Busca informació sobre per què la representació de la justícia és sempre una dona que porta una balança.
- Pots relacionar aquesta imatge amb la cançó i el relat anteriors?

CURTMETRATGE

La justícia

Durada: 1'51''

Vídeo de la Universidad de Navarra

Reflexió:

- Després de veure el vídeo, explica amb les teves paraules què vol dir ser just.
- En quines situacions del vídeo està en joc la justícia?
- Quines situacions del teu dia a dia poden ajudar-te a desenvolupar la justícia (amb la família, amb els amics, a l'escola ...)?
- En quines situacions recents podries haver-te comportat amb justícia?

Altres curtmetratges:

La gran injustícia

La llei protegeix els teus drets

Durada: 1'03''

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Vivim en democràcia

La millor garantia per al compliment dels drets humans es troba en la democràcia, on l'arbitrarietat política gairebé és impossible, ja que sempre cal complir la constitució i les lleis subseqüents, que el poble majoritàriament s'ha imposat mitjançant els seus representants lliurement elegits. Democràcia és la forma de vivència política que defensa la intervenció del poble en l'elecció dels governants i en el seu govern. Etimològicament ve del grec i significa "poder del poble" (demos = poble i cratos = poder). El fonament bàsic de la democràcia consisteix en la divisió de poders que reclamaren ja en el segle XVIII els filòsofs Montesquieu i Rousseau. Aquests poders són tres i es manifesten així: A) El poder legislatiu, exercit pel parlament, elabora les lleis. B) El poder executiu, executat pel govern, posa en pràctica les lleis. C) El poder judicial, manifestat pels tribunals de justícia, vetlla per la correcta aplicació de les lleis.

La dictadura és la forma política oposada a la democràcia. Consisteix a concentrar tots els poders en un sol individu o en una assemblea. El seu major perill consisteix en l'aplicació de lleis arbitràries, fetes segons el tarannà del governant del moment, el qual sempre té poders absoluts per actuar com vulgui, sense estar mai sotmès a una llei superior. Els qui opinen o actuen de forma diferent al que pensa el dictador són reprimits, fins i tot de forma violenta. Dins la història del segle XX han sovintejat les dictadures. Les més conegudes han estat la bolxevic a Rússia durant Lenin i Stalin, el nazisme a Alemanya sota Hitler, el feixisme a Itàlia durant el domini de Mussolini, el nacional catolicisme a Espanya sota els 40 anys de Franco. En els últims anys sobresurten les dictadures de Videla a Argentina i la de Pinochet a Xile. Actualment queden encara molts règims dictatorials al món, per exemple a Iraq, Líbia, Congo ex Zaire, Burundi, Rwanda, Indonèsia, Xina, Vietnam, Corea del Nord, Cuba, ...

Reflexió:

- Per què no és lícit obrar arbitràriament en política?
- Com ens ajuden els articles?
- Per què és dolenta una dictadura?
- Quins defectes té la democràcia actual? Com poden ser corregits?
- Què fas per viure plenament els valors democràtics?

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

FER

Preparar un cartell publicitari que reivindiqui una justícia imparcial i competent.

DIES INTERNACIONALS

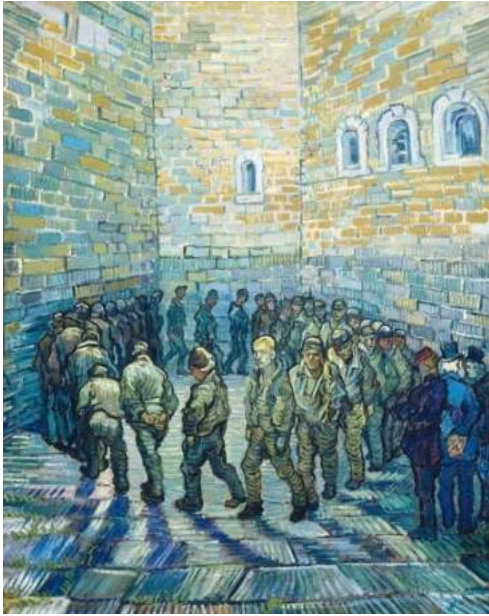
Setembre 15 Dia de la democràcia

Febrer 20 Dia de la justícia social

Art. 9 No a l'arbitrarietat judicial

Ningú no serà detingut, pres o desterrat arbitràriament.

V. Van Gogh. *Ronda de presos*, 1890

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest quadre sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb la situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca

8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb l'article novè de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

ARRESTAR O DETENIR

Sovint aquests dos termes es confonen i és perquè tenen en comú el fet que la policia o l'autoritat competent reté algú en contra de la seva voluntat. En dret processal, arrestar i detenir són dos conceptes diferenciats: **detenir** és el terme d'ús més general i **arrestar** és una forma específica de detenció. Tot i això, en contextos no especialitzats i periodístics és molt habitual considerar-los sinònims (tret de fórmules específiques, com ara l'arrest domiciliari). És detenció quan la persona retinguda és considerada sospitosa d'un delictes i, per tant, d'haver infringit la llei. No es pot detenir algú si no hi ha bones raons, cal que el motiu de sospita sigui raonable. La detenció dura un període breu de temps, després del qual la persona s'ha de deixar anar o s'ha d'arrestar. L'**arrest** es porta a terme quan una persona és acusada i les seves llibertats són revocades. Per arrestar algú, la policia ha de presentar evidències suficients. Després de ser arrestada la persona, és acusada formalment i retinguda fins que un judici determini si l'evidència per acusar-la és o no suficient.

a. Molta ambigüitat

Fixem-nos que els termes que defineixen les dues accions són molt interpretables:

- Algú és considerat sospitós. Qui ho considera? Qui decideix que hi ha sospita?
- Calen bones raons per detenir algú. Què les fa bones? Quan són suficients les raons?
- La sospita ha de ser raonable. Qui decideix si és raonable o no?
- Calen evidències suficients. Qui les considera suficients o insuficients?

b. Com encaixen?

Decidiu quin és el concepte (*arrest* o *detenció*) que encaixa millor amb el context que dona la frase:

- Fou un domiciliari.
 - Han un sospitós pel robatori de la farmàcia.
 - La policia va el presumpte autor de l'assassinat.
 - Després de va acabar a la presó.
 - Van el sospitós principal.
 - Van aconseguir els membres del grup violent.
- Al cap d'uns minuts, es va aconseguir la infractora.

EXILI

L'exili és el fet d'abandonar, voluntàriament o per força, el territori que hom identifica com el seu país. Generalment obeeix a motivacions polítiques, i es pot entendre com una forma de càstig. El terme també s'empra quan un grup humà (sovint grups ètnics o nacionals) abandona el territori que identifica com a propi, situació a la qual hom també pot referir-s'hi amb els termes "diàspora" i "refugiats", depenent del cas.

Diàspora

S'entén com "el moviment, migració o dispersió d'un poble lluny del seu establiment o territori ancestral", poble dispersat per qualsevol causa a més d'una localització. La més coneguda és la dels jueus.

Música per la diàspora

- La banda de punk rock Rise Against va titular "Diaspora" una de les cançons de l'àlbum *The Sufferer & the Witness*, però més tard el va canviar per "Prayer of the Refugee".
- El grup de rock experimental PINKNOISE va llançar un disc el 2010 titulat *The Dance Of The Diaspora*, expressant musicalment i demogràfica l'actual diàspora índia.
- La banda de post-metal progressiu Irepress va titular "Diaspora" una de les cançons de l'àlbum *Sol Eye Sea I*. La cançó va ser el primer tema de l'àlbum i és un dels més populars.

ARBITRÀRIAMENT

Àrbitre és el nom que donem al subjecte respectable que té com a feina fer complir les regles del joc. *Arbitrari*, en canvi, és un terme pejoratiu. Actuar arbitràriament pot implicar que algú es mou pel caprici, per les seves opinions

o tendències sense tenir en compte les lleis. Per tant, *arbitrari* significa que la decisió depèn del que convé a qui mana.

a. Àrbitre

- Què és un àrbitre?
- Quina funció fa?
- Decideix el que vol i per què ho vol?
- En què es basa per assenyalar una falta?
- Si un àrbitre prescindís del reglament, què passaria?

b. Pla de diàleg: Arbitràriament

- Què significa, en el context de l'article, "arbitràriament"?
- Les detencions arbitràries es produeixen sempre al marge de la llei?
- Pot ser que de vegades les mateixes lleis emparen detencions contràries als principis continguts en la Declaració Universal, i per tant, tot i ser jurídicament legals, es poden considerar injustes?
- Pregunta a altres persones (amics, familiars, professors), i elabora una llista de situacions, èpoques històriques, països, formes de govern ... en què no s'hagi respectat o no es respecti aquest dret. Per què eren o són detingudes algunes persones? Quins altres articles dels estudiats fins ara no es respecten en aquests casos?
- A quin tipus de persones i grups s'empresona o reprimeix avui dia per exercir lliurement els seus drets? Elaborar una llista i comparar-la amb la dels companys / es.
- En alguns països hi ha persones a les quals els governs fan "desaparèixer". Són empresonats, torturats o assassinats, però els seus familiars no tenen cap informació ni poden reclamar davant la justícia. Buscar informació sobre les anomenades "Àvies de la Plaça de Maig", a Argentina. Com es mobilitzaven? Què pretenien? Van aconseguir alguna cosa? Qui i per què havia fet desaparèixer aquelles persones?
- Hi ha tipus de règims polítics en afavoreixen l'arbitrarietat?

MIRADA NO VIOLENTA

Els refugiats

Un refugiat és la persona que viu fora del seu país d'origen o de residència habitual i no hi pot tornar per por de ser perseguit per motius d'ètnia, religió, nacionalitat, pertinença a un grup social, orientació sexual, gènere o opinions polítiques. A tot el món, més de 60

milions de persones s'han vist obligades a fugir de casa seva com a conseqüència d'un conflicte o de violacions generalitzades de drets humans. Han hagut de deixar enrere amics, familiars i feines per buscar asil. El camí fins a la seguretat i una nova llar és perillós i està ple d'obstacles. El 86% per cent de les persones refugiades es troben en països que no tenen els recursos econòmics, infraestructures i estabilitat necessaris per oferir-los l'atenció que necessiten. Aquestes persones poden passar molts anys, fins i tot decennis, en camps de refugiats/ades mentre esperen a ser reubicats. Només 27 països van oferir places de reubicació el 2014 a un total de 105.200 persones, una petita part del que es necessita! L'Agència de l'ONU per als Refugiats (ACNUR) i Amnistia Internacional estan demanant als països desenvolupats que compleixin amb la seva obligació i admetin més persones refugiades per alleujar la càrrega que actualment suporten països en desenvolupament més pobres.

Aclariment conceptual

- Quina és la diferència entre sol·licitant d'asil i refugiat?

Sol·licitant d'asil: persona que s'ha vist obligada a fugir del seu país i buscar protecció, però que la seva petició per obtenir la condició de refugiat no s'ha avaluat.

Refugiat/ada: Persona que ha fugit del seu país perquè té raons fundades per témer patir persecució, però el seu govern no pot protegir-la o no té intenció de fer-ho. Els procediments d'asil tenen per objecte determinar si la situació de la persona s'ajusta o no a la definició jurídica de refugiat. Quan un país reconeix a una persona com a refugiat li ofereix protecció internacional en substitució de la protecció del seu país d'origen.

FONT: Amnistia Catalunya

Reflexió:

- Quan un potentat rus ve a Espanya a fer negocis diem que és un migrat o un refugiat?
- L'últim fitxatge de futbol que va néixer a l'Àfrica, però ha estat jugant a Holanda, quan arribi aquí serà un migrant?
- Sabies que els immigrants i refugiats fan créixer les economies dels països d'acollida?
- En quin sentit els refugiats han de tenir prioritat quant a l'asil?
- Tan important és saber el lloc on hem nascut?
- No podem escollir el lloc d'on volem ser?
- Només es pot ser d'un lloc alhora?
- Què és més important: les fronteres, els estats o les persones?

Estigueu atents quan sentiu parlar de la gent que ve de fora com a

clandestins, irregulars o il·legals. És una manera de desautoritzar una persona amb una etiqueta negativa.

Camps de refugiats

Has sentit parlar dels camps de refugiats?

Un **camp de refugiats** és un campament temporal construït pels governs o les organitzacions no governamentals (p. ex.: la Creu Roja o l'ACNUR) per rebre refugiats.

Testimonis del Campament de refugiats de Zaatari, districte de Mafraq, Jordània, agost 2014. Recollida a la web de l'ajuntament de Tarragona

Mounira Mohamed Alhariri- 32 anys.

El meu pare no surt de casa, perquè diu que la vida al carrer se li fa insuportable. La meva mare és a Síria amb els meus tres germans grans. La meva germana Noora també és a Síria. El seu marit va morir a la guerra. Té quatre fills. El meu germà és amb mi al campament; està casat i té 22 anys. Té una filla, i la seva dona està embarassada de nou mesos. Tothom necessita feina. Seguim patint al campament de Zaatari. Gràcies a tots els que puguin ajudar-nos.

Manal Saleem Al Ahmad - 28 anys.

Sóc professora d'anglès, però a vegades faig d'intèrpret i traductora per als periodistes. Vull tornar al meu país per educar els meus fills i perquè puguin construir les seves vides com a sirians i no com a refugiats.

Podeu seguir amb altres testimonis com el de:

Nafla Muhammad Alabood - 21 anys.

Reflexió:

- Què tenen en comú els dos casos?
- Amb quin ets sents més identificat /ada?
- Què els diries a cadascun d'ells?

Campanya *Casa nostra, casa vostra*

Casa nostra, casa vostra és una campanya catalana formada per un grup de persones independents que treballen en el món de la comunicació i que van coincidir als camps de refugiats de la frontera de Grècia amb Macedònia del Nord durant la realització de projectes professionals o de voluntariat.

Aquesta iniciativa ha anat creixent i ara es comparteix amb entitats que tenen la mateixa preocupació per la situació de milers de persones immigrants i desplaçades per força, dins i fora de la Unió Europea.

- Busca informació sobre les activitats d'aquesta entitat, fes-ne difusió i, si s'escau, apunta't a les seves iniciatives.

MIRADA VIOLETA

Dones detingudes

Ningú no ens pot privar de llibertat sense un motiu. Quan una persona priva una altra de llibertat contra la seva voluntat parlem de segrest. Si ho fan les autoritats públiques, parlem de detenció il·legal. Una detenció és legal quan respon a una demanda o denúncia, quan a més hi ha indicis de delictes i proves incriminatòries contra la persona detinguda i, sobretot, quan un jutge l'ordena.

El Periódico Dilluns, 19/03/2018

Nasrin Sotoudeh: "Gairebé totes les dones detingudes a l'Iran per treure's el hijab són torturades"

Nasrin Sotoudeh (Teheran, 1963) és advocada i els últims 15 anys ha representat periodistes, dones i membres de l'oposició a l'Iran que han sigut empresonats per motius polítics. Va ser arrestada el setembre del 2010 per conspirar «contra la seguretat nacional» i ajudar el Centre de Defensors dels Drets Humans, organització fundada per Shirin Ebadi, qui fou premiada amb el Nobel de la pau el 2003. Sotoudeh va ser condemnada a 11 anys de presó i 20 d'inhabilitació com a advocada, una pena que va aconseguir reduir a 4 anys i 9 mesos, respectivament, gràcies a les seves tossudes protestes pacífiques. Primer, entre reixes, amb cinc vagues de fam durant 105 dies, i després, ja en llibertat, amb una plantada diària davant del Col·legi d'Advocats. El pas per la presó no va modificar la seva decisió de defensar els drets humans i aquests últims mesos viu pendent de les dones que han sigut empresonades a l'Iran per protestar pacíficament contra l'obligació de portar hijab, el vel islàmic.

Reflexió:

- Quin sentit té aquí l'expressió "arbitràriament"?
- Quins són els càrrecs dels que s'acusa a Nasrin?
- Busca informació sobre aquesta activista.

Dona indígena

A l'agost de 2006, Jacinta i dues altres dones indígenes, juntament amb altres dues indígenes que venien aigües fresques en un tianguis –mercadet- de Querétaro, van ser detingudes per privar suposadament de llibertat a sis agents de la PGR durant un xafarranxo que els funcionaris de la Procuradoria van sostenir amb comerciants informals 3 mesos abans, després que els policies van intentar despullar-los de mercaderia, en un operatiu per al qual no tenien autorització. Per aquesta acusació de segrest, Jacinta va ser sentenciada a passar 21 anys a la presó, amb un judici en el qual mai no es van presentar proves en contra seva i en el qual la indígena otomí no va tenir l'assistència d'un intèrpret, de manera que es van violar així diferents ordenaments nacionals i internacionals en matèria de drets humans, ja que en el moment del procés penal Jacinta entenia molt poc l'espanyol. En apel·lar aquesta sentència, la defensa de la venedora, mare de sis fills, va demostrar que a Jacinta se li va atribuir una declaració fabricada, escrita en espanyol, que ella no havia fet per la seva incomprensió d'aquesta llengua. També es va demostrar que materialment era impossible que ella, juntament amb les altres dues dones indígenes, poguessin privar de la llibertat sis agents. Per aquestes raons, un Tribunal Unitari va revocar la sentència de 21 anys de presó i va ordenar reposar el procés en contra de la indígena otomí, davant la qual cosa la PGR va decidir no exercir noves accions en contra seva i Jacinta va poder recuperar la llibertat.

Reflexió:

- Quin sentit té aquí l'expressió "arbitràriament"?
- Quins són els "errors" judicials que s'expressen a la notícia?
- Quina devia ser la "intenció" de les detencions?

ACTIVITATS

MÚSICA

Què volen aquesta gent

de Maria del Mar Bonet / Lluís Serrahima

De matinada han trucat,
són al replà de l'escala;
la mare quan surt a obrir
porta la bata posada.

Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?
"El seu fill, que no és aquí?"
"N'és adormit a la cambra.
Què li volen al meu fill?"
El fill mig es desvetllava.
La mare ben poc en sap,
de totes les esperances
del seu fill estudiant,
que ben compromès n'estava.
Dies fa que parla poc
i cada nit s'agitava.
Li venia un tremolor
tement un truc a trenc d'alba.
Encara no ben despert
ja sent viva la trucada,
i es llença pel finestral,
a l'asfalt d'una volada.
Els que truquen resten muts,
menys un d'ells, potser el que mana,
que s'inclina pel finestral.
Darrere xiscla la mare.
De matinada han trucat,
la llei una hora assenyala.
Ara l'estudiant és mort,
n'és mort d'un truc a trenc d'alba.

Reflexió:

Després de sentir-la un parell de vegades, intenteu amb tres ratlles de resumir la història que ens explica.

- Què ens diu aquesta cançó sobre les detencions arbitràries?
- Quins són els sentiments que s'hi expressen?
- Quina relació té amb l'article 9?

LITERATURA

Vaig guardar silenci

de Martin Niemöller

Quan els nazis van venir a buscar els comunistes,
vaig guardar silenci,
perquè jo no era comunista,

Quan van empresonar els socialdemòcrates,
vaig guardar silenci,
perquè jo no era socialdemòcrata,
Quan van venir a buscar els sindicalistes,
no vaig protestar,
perquè jo no era sindicalista,
Quan van venir a buscar els jueus,
no vaig protestar,
perquè jo no era jueu,
Quan van venir a buscar-me,
no hi havia ningú més que pogués protestar.

Reflexió:

Quan hi ha situacions d'injustícia, el silenci de la majoria sembla donar raó als poders.

- Podries continuar amb una estrofa més el poema de Niemöler adaptant-lo a la teva situació personal?

L'exiliat

de Miquel Martí i Pol

Així que pugui tornaré, germans,
perquè de fet us enyoro.
Ara visc a l'exili i tafanejo
tots els llibres.
No pot ser que el camí
s'hagi esborrat per sempre.
És dur de viure sol
i sempre em dic
que no hem de pensar en la mort,
que no hem de voler pensar en la mort,
per tal que mai no arribem a disfressar-nos
amb un hàbit de discreta resignació.
L'esperança és el do dels qui sofreixen.

Reflexió:

- Quins són els pensaments que expressa aquest poema?
- Quins són els sentiments que expressa?
- Com deu sentir-se una persona que ha de viure lluny de la seva pàtria?

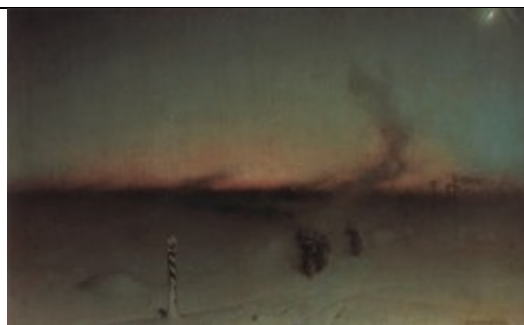
ARTS VISUALS

L.S. Lowry. *L'arrest*, 1927

David Olère. *El presoner (autoretrat)*, (any desconegut)

Witold Pruszkowski. *A l'exili*, 1893

Tria una de les pintures i respon:

Reflexió:

- Quina ha estat la primera sensació en mirar la pintura? Intentar fer una descripció de les emocions que ha generat la seva observació.
- L'obra pren partit sobre el tema tractat o es limita a exposar sense pronunciar-se? És ambigua, es presta a diferents interpretacions?
- L'obra escollida és apropiada per representar el dret al qual se l'ha associat? És forçada l'associació? Potser encaixaria millor amb un altre dret de la Declaració Universal? O potser amb cap?

CURTMETRATGE

La custòdia de la filla

Una mare perd la custòdia de la seva filla per errors judicials a Girona
1'47''

Reflexió:

- És just el judici que va dictaminar la custòdia al pare?
- Quins són els errors que s'expliquen a la notícia?
- Creus que és un error puntual?
- Pot ser que hi hagi altres errors d'aquest tipus?
- Quines conseqüències té per a la mare aquesta sentència?
- I per a la nena?

Altres curtmetratges

Cap detenció injusta
Durada: 1'03''

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Errors judicials

A tot Espanya hi ha 647 casos de persones que han reclamat al ministeri de Justícia una indemnització per suposats errors judicials al llarg de l'any 2010, tot i que només 60 s'han estimat, en els quals s'ha donat la raó al reclamant. Com es pot arribar a cometre un error judicial? En els últims 10 anys i segons dades facilitades pel ministeri de Justícia, s'han duplicat les denúncies a aquesta institució per negligències judicials, ja sigui per la pèrdua d'un expedient, una condemna irregular o una presó preventiva injusta.

A Espanya hi ha casos d'errors judicials que han portat a la presó persones condemnades per assassinat i violacions que després s'ha demostrat que eren innocents. Montserrat Comas, magistrada de l'Audiència Provincial de Barcelona i ex vocal del Consell General del Poder Judicial, adverteix que els tribunals "no són infal·libles" i que amb recursos es pot arribar a revocar una decisió si s'acredita "que hi ha un error". Comas, però, afegeix que "l'augment de reclamacions també és imputable a l'augment de consciència dels drets personals".

Diari Ara. Fragments de l'article *A la presó per error*, escrit per Marta Català 15/02/2011.

Reflexió:

- Comenta la notícia en funció del que has après sobre el novè dret de la Declaració.

Exemples d'errors judicials:

Quando la Administración de Justicia se equivoca, se equivoca hasta el fondo

Injusticias de la Justicia

FER

Contactar amb alguna ONG que treballi pels drets dels refugiats i o bé fer una entrevista al seu responsable o convidar-lo a fer una xerrada.

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

DIES INTERNACIONALS

Març 25 Dia internacional de solidaritat amb els membres del personal detingut o desaparegut

Juny 20 Dia mundial del refugiat

Art. 10 Tribunals independents i imparcials

Tota persona té dret, en condicions de plena igualtat, a ser escoltada públicament i amb justícia per un tribunal independent i imparcial, per a la determinació dels seus drets i obligacions o per a l'examen de qualsevol acusació contra ella en matèria penal.

Ivan Vladimirov. *Interrogant un sospitós*, 1918

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest quadre sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement

10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb el desè article de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

TRIBUNAL INDEPENDENT I IMPARCIAL

El tribunal és l'organisme jurídic que té la funció de jutjar. Pot jutjar un jutge o diversos (quan els casos són complexos) o un jurat popular. Els jutges i magistrats s'han de regir per la seva independència i imparcialitat:

- **Independència** s'entén en un doble sentit: independència externa i independència interna. *Externa*, en el sentit que hauria de ser independent dels altres poders de l'Estat. *Interna*, perquè els jutges no estiguin sotmesos a pressions o suggeriments que influeixin en les seves decisions.
- **Imparcialitat** en el sentit que els jutges i magistrats han d'aplicar la llei de forma imparcial, objectiva, atènyer-se als fets, no a les seves conviccions o sentiments.

a. Aclariments

- Explica el significat de les expressions i "condicions de plena igualtat" i "tribunal independent i imparcial". Per què és tan important que el tribunal sigui independent i imparcial?
- El Tribunal Suprem dels Estats Units d'Amèrica el 2006 va declarar il·legals els tribunals militars creats pel govern per jutjar els detinguts a la presó de la badia de Guantánamo. Busca informació sobre els presos d'aquella presó, el motiu del seu empresonament, les condicions de la seva detenció, els mètodes d'interrogatori, etc. Són procediments d'acord amb el respecte dels drets humans dels detinguts?
- Busca exemples de notícies en la premsa, obres literàries o pel·lícules, sobre jurats populars que no fossin imparcials en funció de la seva composició.

Es pot suggerir la pel·lícula: *Matar un rossinyol*, que trobareu a la Filmografia.

b. Judicis imparcials?

En quins casos creus que un jutge no és ni independent ni imparcial?

- En un judici contra la màfia el jutge és amenaçat amb el segrest o mort d'un membre de la seva família.
- Un jutge reconegudament masclista ha de jutjar un cas de violència masclista.
- Cal jutjar un cas de violència i destrosses dels seguidors d'un club esportiu del qual el jutge és seguidor.
- En un judici polític el jutge no vol quedar malament davant del poder establert
- Un jutge antirefugiats ha de validar una extradició.
- Cal dictar sentència sobre la custòdia d'uns fills i la dona es mostra desolada. El jutge sent molta pietat.
-

ELS JURATS POPULARS

El **jurat** popular és una institució d'origen anglès que va ser importada a l'Europa continental després de la Revolució Francesa. Els ciutadans poden participar en l'Administració de Justícia mitjançant la institució del jurat.

Està previst a l'article 125 de la Constitució Espanyola (CE) i està regulat mitjançant unes lleis on s'explica que tots els ciutadans tenen el dret i el deure d'actuar com a jurats en el moment que siguin seleccionats pel procediment que ho regula. D'aquesta manera participen directament en l'administració de justícia, en emetre un veredictes d'innocència o culpabilitat de l'imputat en virtut de les diferents proves presentades en el judici. El jurat, juntament amb el veredictes de culpabilitat o innocència, ha d'explicitar les raons de la seva decisió.

A més dels 9 jurats titulars, està prevista l'elecció de 2 suplents. Aquests substituiran els titulars (en cas de malaltia, mort...) i la seva elecció garantirà la celebració del judici. Per això, els jurats suplents han d'assistir al judici oral i tenen els mateixos drets i obligacions que els altres.

- T'agradaria participar en un judici com a jurat popular?
- El jurat popular és adequat per a tot tipus de delictes? Organitza un diàleg sobre el tema.

Suggeriment:

La pel·lícula: *10 homes sense pietat*, que trobareu a FILMOGRAFIA

MIRADA NO VIOLENTA

UNA HISTÒRIA SOBRE L'EQUITAT

L'equitat és un criteri de justícia social basat a donar més al que menys té per a aconseguir la igualtat d'oportunitats.

El mot "justícia", com hem vist, és molt versàtil. De vegades les paraules just i injust s'usen en el sentit d'igualtat i desigualtat. La imparcialitat es veu lligada a qüestions relatives als drets és quasi sinònim d'igualtat: els casos iguals s'han de jutjar amb el mateix criteri. Parlar de justícia es parlar d'una certa **igualtat, reciprocitat**, o equivalència, entre individus. Què és l'equitat? Estem d'acord que ens hauríem de regir per les regles del "joc net", però, Quines son les regles del "joc net"? Aquesta és una bona oportunitat per discutir la noció d'equitat. Heus aquí una història que pots usar per fer-ho:

Una mestra entra un dia a la seva classe amb una gran bossa de bombons. Explica que els bombons són un regal per la classe, i que se li ha encarregat que els distribueixi equitativament.

- "Bé -diu-, ¿Què és equitatiu? ¿Seria més equitatiu que en donés més a aquells que s'ho mereixen més? ¿Qui se'n mereix més? Ben segur que deuen ser els més alts i forts de la classe els que se'n mereixen més, perquè ells probablement fan millor la majoria de coses". Però la resposta a la mestra és una gran cridòria per part de la classe.

- "El que vostè proposa és molt injust -li diuen-. Només pel fet que aquest sigui millor en aritmètica o aquell altre en futbol o aquell de més enllà en dibuix, no per això ens hauria de tractar tots de manera diferent.

No seria equitatiu de donar a alguns membres de la classe cinc bombons, per exemple, mentre que altres potser només en rebrien un o bé cap. Cadascun de nosaltres és una persona i, en aquest sentit, tots nosaltres som iguals. Així, doncs, tracti'ns igualment a tots i doni a cada un de nosaltres la mateixa quantitat de bombons".

- "Ah -respon la mestra-, estic contenta que m'hàgiu explicat què en penseu, d'això. Per tant, encara que les persones siguin molt diferents les unes de les altres en molts sentits, l'equitat consisteix a tractar-les totes igualment".

- "i Això mateix! -responen els alumnes-, l'equitat és tractament igual!" Però abans que la mestra pugui distribuir els bombons, una trucada urgent reclama la seva presència a l'oficina de la planta baixa. Quan torna, uns quants minuts després, troba que els nens s'han estat barallant pels bombons. I ara els nens més alts i forts tenen un bon grapat de bombons, mentre que els altres en tenen quantitats diverses, i els més petits només en tenen un cada un.

La mestra posa ordre i la classe fa silenci. Evidentment, està molt disgustada pel que els nens acaben de fer. Però està decidida a ser equitativa, i l'equitat -hi estaven tots d'acord- és tractament igual. Diu, doncs, als nens: "M'heu ensenyat què és l'equitat. Cadascun de vosaltres ha de tornar un caramel".

- Aquí s'acaba la història. Ara obriu un diàleg sobre el que penseu vosaltres que és l'equitat.

Del Manual *Recerca filosòfica, Manual que acompanya "La descoberta de l'Aristòtil Mas"*.

MIRADA VIOLETA

Igualtat legal i igualtat real

Des d'un punt de vista legal, en el nostre país hi ha plena igualtat jurídica de la dona, que avui es pot considerar formalment igual a l'home. Per tant, podem entendre que la igualtat legal està plenament aconseguida.

Però això no és així a la vida real, que situa les dones en posició de desavantatge i es tradueix en una participació menor en l'àmbit públic i, per tant, en la presa de decisions.

Què cal aconseguir a favor de la igualtat de gènere?

- independència econòmica per a les dones, que moltes vegades no denuncien situacions de violència o maltractament masclista per manca de recursos.
- foment de mesures que permetin conciliar la vida privada i familiar amb l'activitat professional, establint acords laborals més flexibles per als treballadors i incrementant els serveis d'assistència.
- la promoció de la representació paritària de les dones i els homes en la presa de decisions; en concret, s'ha de potenciar una intervenció més activa de les dones en la política, en la ciència i en la tecnologia.

Reflexió:

- La igualtat significa que els homes i les dones hem de ser idèntics en tots els àmbits de la vida?
- La igualtat legal es tradueix automàticament en igualtat real?
- Per aconseguir la igualtat real, és necessari aplicar polítiques i accions positives que aconseguixin que les dones i els homes, des de diferents posicions de partida, arribin a situacions equivalents?

Més dones que homes jutges, però sense càrrecs de responsabilitat

L'Associació de Dones Jutges de l'Estat reclama instaurar mesures paritàries

de manera temporal per equiparar situacions com ara que al Tribunal Suprem el nombre de magistrades sigui d'un 12,8%.

ARA. BARCELONA 04/04/2017 17:52

A Catalunya i a l'Estat hi ha més dones que homes exercint de jutge, però la majoria no accedeixen als alts càrrecs de la **carrera judicial**, segons les últimes dades fetes públiques pel Consell General del Poder Judicial (CGPJ). Així, per exemple, el percentatge de magistrades al **Tribunal Suprem** és d'un 12,8%, i al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) d'un 39%. L'Associació de Dones Jutges de l'Estat reclama instaurar un **sistema paritari** a la judicatura, de manera temporal, per mirar d'equiparar la situació.

Dels 763 jutges que exerceixen a Catalunya un 56% són dones, segons les dades del CGPJ. Ara bé, les magistrades no són majoria en cap dels alts organismes de la magistratura catalana: al **TSJC** hi ha 22 jutges dones, contra 34 jutges homes. La suma de magistrats de les quatre audiències provincials també supera la de magistrades: Hi ha 81 homes i 68 dones.

Reflexió:

- Quins aspectes igualitaris planteja la notícia?
- Quins aspectes desiguals planteja la notícia?
- En què consisteix instaurar un sistema paritari?
- Quins efectes beneficiosos tindria el sistema paritari a la judicatura que proposa l'Associació de Dones Jutges de l'Estat?

ACTIVITATS

MÚSICA

Cançó de les balances

d'Ovidi Montllor:

Doncs era un rei que tenia
el castell a la muntanya,
tot el que es veia era seu:
Terres, pous, arbres i cases,
i al matí des de la torre
cada dia les comptava.
La gent no estimava el rei,
i ell tampoc no els estimava,
perquè de comptar en sabia,
però amor, no li'n quedava,

cada cosa tenia un preu,
la terra, els homes, les cases.
Un dia un noi del seu regne
vora el castell va posar-se.
I va dir aquesta cançó
amb veu trista però clara.
I va dir aquesta cançó
amb veu trista però clara:
Quan vindrà el dia que l'home
valgui més que pous i cases,
més que les terres més bones,
més que les plantes i els arbres?
Quan vindrà el dia que l'home
no se'l pese amb les balances?
El rei, que va sentir el noi,
el va fer agafar i, amb ràbia,
va ordenar que li donessin
cent cinquanta bastonades
i a la torre el va tancar,
castigat a pa i aigua.
Però el poble encara sap
la cançó de les balances,
i quan s'ajunten els homes,
rient i plorant la canten.
i quan s'ajunten els homes,
rient i plorant la canten.

Reflexió:

- De què ens parla aquesta cançó?
- Pots justificar el títol de la cançó?
- És una exageració?
- Com es relaciona amb l'article?

LITERATURA

El judici de Robinson

Fragment del llibre *Matar un rossinyol*, de Harper Lee

En Thomas Robinson va anar cap a l'estrada (...) En Tom va prestar jurament i es va asseure a la cadira dels testimonis.

En Tom tenia vint-i-cinc anys i era casat i tenia tres fills i anteriorment havia tingut problemes amb la llei i se l'havia condemnat a 30 dies per escàndol públic

- Devia ser un bon escàndol – va dir l'Atticus (advocat defensor) –, per què va ser?
- Em vaig barallar amb un home que em va voler apunyalar.
- I et va arribar a apunyalat?
- Sí senyor, però no em va fer mal...
- Va bé, i us van condemnar tots dos?
- Sí senyor i jo vaig anar a la presó, perquè no vaig poder pagar la fiança. Ell sí que la va pagar.

Reflexió:

- Què en dius d'aquesta escena?
- Canviaria la teva opinió si et dèiem que l'acusat era negre i l'acusador era blanc?
- Què en pots dir sobre la imparcialitat?

ARTS VISUALS

Poesia Visual

Justícia de Toni Prat

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Tots som iguals davant la llei

Aquest poema visual vol il·lustrar el fet que tots som iguals davant la llei, siguem d'on siguem i això ho he simbolitzat amb noms de persones de diferents països formant la paraula llei, amb un tipus de lletra simple i formal ja que es tracta d'un tema seriós i important.

Marta Sorriana Capdevila

Reflexió:

Quin sentit tenen les dues aquesta poesies visuals dins al marc de l'article?

CURTMETRATGE

Dret a judici

Durada: 0'33"

Reflexió:

- Què ens diu sobre la justícia aquest curt breu i contundent?
- És un acudit o pot ser que se sigui molt a prop d'aquesta manera de jutjar?

Lekk, la comida

Autors: La Penúltima Producciones.

Escrit i dirigit per Susi Gozalvo, 2002.

Durada: 6'48

Reflexió:

- Sense dir-ho la senyora acusa al jove d'haver-li pres el plat de sopa.
- Aquests tipus d'errors es poden donar també en judicis més formals?
- En el curt la situació no és greu, però com reaccionen els dos protagonistes?
- Com relacionaries l'article 9 amb aquest curtmetratge breu?

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Jovent maltractat per la justícia

Són pocs els Estats del món que seriosament apliquen a la seva joventut el dret a ser tractada amb equitat. Quan un jove entra en conflicte amb la llei, més que ajuda i assistència, el que sovint troba és una llei més dura que la que s'aplica als adults. A molts països un jutge pot posar un jove a la presó simplement perquè ha dormit al carrer o perquè ha perdut la documentació. A l'Índia, per exemple, la policia pot detenir els joves sospitosos d'haver estat sexualment o laboralment explotats, o que han quedat sotmesos a maltractaments. I arriba el cas que aquests joves, paradoxalment, són empresonats, tractats brutalment, violats, torturats pels mateixos que els haurien de protegir.

Malauradament trobem joves sofrint injustícies legals a molts llocs del món:

- a Jamaica infants de 10 anys són tancats amb els adults,
- a Egipte els menors explotats sexualment són tractats com a criminals,
- a Rwanda gent menor de 14 anys és responsabilitzada de genocidi,
- a Austràlia els aborígens són 18 vegades més perseguits que els blancs,
- a Kenya setmanalment 120 infants són empresonats perquè dormen al carrer,
- als EUA és difícil justificar l'empresonament diari de 100.000 joves,
- al Líban 9 de cada 10 joves esperen més de 2 anys el seu judici,
- a Anglaterra l'estada dels menors a la presó no té un termini limitat,
- a Rússia no hi ha tribunals de menors,
- al Iemen la llei autoritza la detenció arbitrària dels infants,
- a Sudan s'han aplicat als menors assots, amputació de membres i crucifixió.

Font: "Le progrès des nations". UNICEF, 1997.

Reflexió:

- Per què creus que avui hi ha gent que desconfia dels tribunals?
- Per què la Justícia actua tan lentament i amb tanta burocràcia?
- Quan hi ha un conflicte, com és tractada la gent pobre i marginada?
- Com els infants i joves han de ser sempre protegits per la llei?
- Què fas tu quan et trobes amb gent refusada per la societat?

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

- Com pots tu ajudar a establir una societat millor?

FER

Preparar un tríptic informatiu de quines són les actituds que ha de tenir algú que participa en un jurat popular.

DIES INTERNACIONALES

Febrer 20 Dia de la justícia social

Art. 11 Presumpció d'innocència

1. Tots els acusats d'un delictes tenen el dret que hom en presumeix la innocència fins que no se'n provi la culpabilitat segons la llei en un judici públic, en què hom li hagi assegurat totes les garanties necessàries per a defensar-se'n.

2. Ningú no serà condemnat per actes o omissions que en el moment que varen ésser comesos no eren delictius segons el dret nacional o internacional. Tampoc no s'imposarà cap pena superior a l'aplicable en el moment de cometre el delictes.

Henry de Groux. *Insults a Zola*, 1898

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest quadre sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies	Tematitzar, analitzar i

relacionaries el quadre?	sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb l'article onzè de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

DESGRANANT L'ARTICLE

En aquest article es poden evidenciar una sèrie de principis:

- Presumpció d'innocència: les persones acusades d'un delictes són innocents (i com a tals han de ser tractades) fins que no se'n demostrï la culpabilitat.
- Drets a un judici públic: en aquest sentit es rebutgen els judicis secrets que suposen una violació de les garanties processals dels imputats.
- Dret a la defensa: l'acusat ha de tenir accés a un advocat que ho representi i també ha de tenir la possibilitat real d'establir la seva innocència.
- No retroactivitat de la llei. No obstant això, en aquest sentit cal es deu precisar que la no retroactivitat de la llei no s'ha d'utilitzar com a escut per a la comissió de delictes que violen clarament allò contingut en la DUDH.

-Ens organitzarem en 4 grups i triarem una part de l'enunciat. Procurarem comprendre'l buscant els mots que no coneguem i desxifrant les expressions complexes. Una vegada entès, pensarem la manera d'explicar la nostra part als companys.

CULPABLE O INNOCENT

La presumpció d'innocència és un principi jurídic que, com a norma, estableix la innocència de la persona. La presumpció d'innocència és un dret i una

garantia que té tota persona quan està immersa en un procés judicial, fins al moment en què sigui condemnada. És a dir, *tothom és innocent fins que es demostrï el contrari*. Malgrat l'acceptació de la presumpció d'innocència, de vegades s'usen mesures com la presó preventiva, quan hi ha risc de fugida o perill que la llibertat de la persona afecti la investigació.

Innocent, culpable, són termes que no sempre es mostren clarament. Els propis codis penals accepten situacions d'ambigüitat i acostumen a distingir entre "robatori" i "robatori frustrat (en grau de temptativa)", o entre "assassinat" i "intent d'assassinat", o entre "rebel·lió militar" i "conspiració per la rebel·lió militar".

Pla de diàleg: Innocència

1. Creus que la gent és innocent fins que es demostra que és culpable?
2. És possible que algunes persones semblin culpables fins que es demostrï que són innocents?
3. És possible que algunes persones siguin innocents només fins que siguin acusades de fer alguna cosa mal feta?
4. Hi ha algú que sigui completament innocent de tot?
5. Quan una persona és declarada culpable de fer alguna cosa mal feta, ¿significa això que és completament culpable, o simplement que és més culpable que innocent?
6. Pot algú tenir una bona raó per fer una cosa i, malgrat tot, ser culpable de fer una cosa mal feta?
7. Pot una persona pretendre fer una cosa dolenta i, per error, fer una cosa bona?
8. Pot una persona pretendre fer una cosa bona i, per error, fer una cosa dolenta?
9. Si una persona no fa res, ¿garanteix això que és innocent?
10. Si fessis mal a algú altre expressament, i si aquesta persona fos innocent i no mereixés en absolut aquell mal, ¿podries, malgrat tot, ser innocent tu?
11. Hi ha realment dos tipus d'innocència?, la de la persona que no ha fet res mal fet i la de la persona que no sap en què consisteix la veritat?
12. ¿És possible que algunes persones facin el que està malament perquè són ignorants i no saben en què consisteix la veritat?
13. ¿Es sempre veritat que els malfactors són ignorants i que, si realment entenguessin el que estaven fent, no ho farien?
14. ¿Et sembla que, si en el món hi hagués més coneixement, hi hauria menys maldat?
15. A més de coneixement, ¿quines altres coses es podrien necessitar per evitar la maldat?

De Recerca filosòfica, Manual que acompanya "La descoberta d'Aristòtil Mas"

LES LEGISLACIONS

La segona part de l'article diu que ningú no serà condemnat per actes o omissions que en el moment que varen ésser comesos no eren delictius. És a dir que cal estar al cas de les legislacions ja que potser ara mateix certs actes són penalitzats però abans no ho eren.

Han de ser condemnats o no?

	SI	NO	¿?
1. Una empresa és condemnada per abocar residus al riu abans de la llei que ho prohibia.			
2. Un particular és acusat de no tenir les instal·lacions elèctriques en l'ordre que marquen ara les lleis.			
3. Una vegada prohibides les bosses de plàstic, un supermercat encara les usa.			
4. Va tenir un accident per no portar els fars reglamentaris que exigeix la nova llei.			
5. Duia una bicicleta vella sense els distintius que marca l'actual codi de circulació.			
....			

MIRADA NO VIOLENTA

Pla de diàleg: sobre les lleis

1. Si no hi ha una llei contra un determinat tipus de comportament significa que la conducta

- a. És permesa
- b. És desitjable
- c. Res de a ni b

Justifica la resposta

2. Què diries que són les lleis?

- a. regles
- b. normes de conducta
- c. ordres
- d. res del que s'ha dit
- e. tot el que s'ha dit

Justifica la resposta

3. Els bons ciutadans acaten les lleis perquè tenen por del càstig, perquè volen respectar les lleis o per totes dues coses?
4. Quan un ciutadà desobeeix una llei, ho fa perquè no té por al càstig, perquè odia les lleis o per totes dues coses?
5. Dir que les lleis d'un país són com les regles del joc, és una bona comparació?
6. És possible que les lleis posin límits a les persones i alhora siguin bones?
- 7....

Iguals davant la llei

Ser iguals davant la llei significa:

1. Tenir dret a un advocat
2. Tenir dret a ser posat en llibertat sota fiança
3. Tenir dret a ser considerat innocent
4. Tenir dret a apel·lar un tribunal superior

Preguntem-nos:

1. Tenir dret a un advocat
 - a. Tots els ciutadans tenen accés als advocats?
 - b. Si algú no té diners, què hi ha previst?
 - c. Tenen la mateixa defensa els qui poden pagar un bon advocat i els qui no?
 2. Tenir dret a ser posat en llibertat sota fiança
 - a. Tots els arrestats poden sortir sota fiança?
 - b. Qui decideix la quantitat? Sobre quines bases?
 - c. Té les mateixes possibilitats de pagar una fiança aquell que és ric o aquell que és pobre?
 3. Tenir dret a ser considerat innocent
 - a. Considerat innocent per qui? Pot ser que algú sigui "condemnat" pels mitjans de comunicació?
 - b. L'opinió pública exerceix pressió sobre les sentències?
 4. Tenir dret a apel·lar
 - a. Tothom té les mateixes possibilitats per apel·lar?
 - b. Quins límits hi ha per apel·lar contra un veredict de culpabilitat?
- Quines conclusions traiem d'aquest pla de diàleg?

MIRADA VIOLETA

Les dones són les culpables de ser assetjades

Més d'un terç dels espanyols culpabilitza les dones de l'assetjament sexual. Un estudi sobre la percepció de la violència sexual evidencia que queda molt camí per fer i alerta de la importància de l'educació. 4 de cada 10 homes creu que és la **dona assetjada qui té la responsabilitat** de controlar l'assetjament sexual a la feina. En el cas de les dones, són 1 de cada 3 les que consideren que l'assetjament sexual s'acabaria si " **simplement**" la **dona** diu a l'home que pari.

Així es desprèn de la primera enquesta sobre la "Percepció Social de la Violència Sexual" feta per la delegació del govern espanyol per a la violència masclista. Segons els seus autors, creences com aquesta fomenten que **la violència sexual es perpetui**, perquè dificulten que les víctimes demanin ajuda i afavoreixen que els agressors mantinguin el seu comportament. També a la feina, una quarta part dels homes consideren que les dones que assegurin haver estat assetjades sexualment **solen exagerar**. En el cas de les dones, la proporció és menor i ho pensen un 18%.

Reflexió:

- En quin tant per cent us situeu?
- Què ens diuen els resultats d'aquestes enquestes sobre els homes i sobre les dones?
- Els homes són assetjadors de mena
- Les dones han d'estar alerta
- Cal que les dones no provoquin
- Les dones assetjades s'ho busquen
- Els homes no tenen control sobre si mateixos
- Les dones són molt bledes i a tot li diuen assetjament
- Els homes ho proven i això no és cap mal
- **Et veus dins d'alguna d'aquestes categories?**

Per a més d'una quarta part forçar la parella no és violació

L'enquesta esmentada, basada en 2.465 entrevistes a homes i dones de més de 16 anys, també aborda altres àmbits com el de la parella. A la premissa "Quan un **home pressiona** la seva parella per mantenir relacions sexuals, això no es pot anomenar violació", el 76% de dones i 67% d'homes hi estan en desacord. Però són encara un 33% dels homes i 24% de les dones qui ho creuen així. A més, tot i que la majoria condemna la violència sexual contra la dona, especialment les dones i les generacions joves, dues de cada deu persones no veuen necessari **castigar per llei** el sexe no consentit dins la

parella.

Reflexió:

- L'assetjament sexual és responsabilitat de les dones i elles en són culpables?
- Què indiquen les xifres 4 de cada 10 homes?
- El 25 % dels homes diuen que les dones exageren, també el 18 % de les dones. Comenta les xifres.
- Quant a la parella, el terme "pressionar" no és un xic ambigu?
- Dues dones de cada 10 creuen que no s'ha de castigar per llei el sexe no consentit dins la parella. Quines raons deuen tenir?

ACTIVITATS

MÚSICA

No pots jutjar el formatge per la seva olor
de Le petit Ramon

No pots jutjar la llet per com és la vaca.
No pots jutjar la poma per com és el seu arbre.
No pots jutjar la mel per com és l'abella.
No pots jutjar un llibre per la seva coberta.
Oh, ja veuràs. Oh, nena, fliparàs.
Semblo un pagès, però sóc un seductor.
No pots jutjar el formatge per la seva olor.
No pots jutjar el foie per com canta l'oca.
No pots jutjar una noia pel número de copa.
No pots jutjar un mort per com és la caixa.
No pots jutjar un llibre per la seva portada.
Oh! ja veuràs. Oh! nena, fliparàs.
Semblo un pagès, però sóc un seductor.
No pots jutjar el formatge per la seva olor.
No pots jutjar el taxista per la ràdio que escolta.
No pots jutjar una dona per com és el seu home.
No pots jutjar el polític per les sabates que porta.
No pots jutjar un llibre per la seva tapa.
Oh! ja veuràs. Oh! nena, fliparàs.
Semblo un pagès, però sóc un seductor.
No pots jutjar el formatge per la seva olor.

Reflexió:

- T'ha sorprès el títol?
- La cançó ens diu que no podem jutjar ... hi estàs d'acord?
- L'olor del formatge no forma part també del formatge?
- La pomera i la poma tenen alguna relació?
- Has triat mai un llibre per la seva coberta?
- De què ens alerta la cançó?
- Què té a veure amb la presumpció d'innocència?

LITERATURA

Invictus

de William Ernest Henley

Més enllà de la nit que m'envolta
negra como l'abisme insondable,
jo agraeixo al Déu que sigui
per la meva ànima invicta.
Atrapat en aquest circumstancial lloc
mai m'he lamentat ni he plorat
Davant les punyalades que m'ha donat l'atzar,
el meu cap sagna, però no m'he prostrat.
Món enllà d'aquest lloc de fúria i llàgrimes
m'acorralen amb terror les ombres.
Però tants anys d'amenaçes
em troben sense cap temor.
Ja no importa quin va ser el meu camí,
quantes culpes he acumulat.
Amo sóc del meu propi destí:
Capità de la meva pròpia ànima.

Nota: Aquest fou el poema que acompanyà Nelson Mandela a la presó durant els 27 anys en que fou privat de llibertat.

Reflexió:

- Què vol dir "invicte"?
- Quina actitud destil·la el poema?
- Què fa l'autor malgrat estar *atrapat*?
- Què fa l'autor davant *les punyalades que li ha donat l'atzar*?
- Com tolera *tants anys d'amenaçes*?

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

- Es pot ser "amo del propi destí" a la presó?
- Es pot ser "capità de la pròpia ànima" condemnat a presó?
- Per què creus que Mandela tenia aquest poema com a referent?
- Pot ser un cant de referència per a tots els innocents empresonats?

ARTS VISUALS

Léon Maxime Faivre. *La mort de la princesa Lamballe*, 1908

George H. Walker. *Les bruixes de Salem*, 1892

Thompkins H. Matteson. *Examination of a Witch*, 1853

Reflexió:

Tria una de les pintures:

- Quina ha estat la primera sensació en mirar la pintura? Intenta fer una descripció de les emocions que ha generat la seva observació.
- Diries que hi ha víctimes de violacions de drets humans?
- Ocorren avui dia fets com els representats? En quins llocs? Per quines raons?
- L'obra pren partit sobre el tema tractat o no es pronuncia? És ambigua, és clara? És ambigua, es presta a diferents interpretacions?
- Buscar altres obres (de la mateixa època, anteriors o posteriors), en les quals es reflecteixi el tema del dret en qüestió, ja sigui a través de la representació de la seva vulneració o del seu gaudi.

CURTMETRATGES

Som innocents mentre no es demostri el contrari
Durada: 1'03''

Reflexió:

- Què passa en el vídeo?
- Quins arguments li donen al noi per reclamar-li el telèfon?
- Què ens diu aquest curt sobre la frase "Ets innocent fins que no es demostri el contrari"
- És una situació fictícia o podria ser real?

Altres curtsmetratges

Article 11 dels DDHH

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Presó provisional

Mentre no s'afronti una reforma legal, la presó provisional continuarà com un autèntic forat negre de la justícia penal espanyola, pel qual es dissolen, amb una aparença de legitimitat formal, totes les exigències pròpies del dret penal garantista propi d'un estat democràtic.

Detenció o presó provisional

Presó preventiva

Per aprofundir: Detenció i empresonament de presumptes innocents en un sistema penal garantista. Consultar l'estudi complet d'Eduard Ibáñez aquí.

Reflexió:

- Buscar informació sobre la situació de la presó preventiva a Espanya
- A partir d'aquesta informació preparar una dissertació sobre l'ús i abús de la presó preventiva.
- Exposició oral a classe sobre les pròpies conclusions.

FER

Imagina que t'han condemnat injustament. O que ets en presó preventiva per un delicte que no has comès. Fes un dietari breu de la setmana de presó que passes abans d'anar a judici.

DIES INTERNACIONALS

Febrer 20 Dia de la justícia social

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Art. 12 Dret a la vida privada

Ningú no serà objecte d'intromissions arbitràries en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'atacs al seu honor i reputació. Tothom té dret a la protecció de la llei contra tals intromissions o atacs.

Mary Cassat. *La carta*, 1891

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
--------------------------------	---------------------------------

2. Què ens diu aquest quadre sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb el primer article dotzè de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

INTIMITAT

En principi sembla que és un dret del tot inqüestionable. Cada persona té el dret a escollir quins àmbits de la seva vida vol compartir amb els altres i quins no. Tradicionalment la nostra vida afectiva i sentimental i la nostra vida familiar formarien part d'aquell àmbit privat, mentre que la nostra vida laboral i col·lectiva ens porta inevitablement a la relació amb els altres i, per tant, a l'esfera d'allò públic i compartit. Ara bé, el dret a la intimitat i la privacitat de vegades xoca amb altres drets fonamentals com el dret a la informació. És el cas dels famosos i les seves activitats públiques i el dret a informar per part de la premsa. També s'ha de mencionar el problema que suposa el posar límits a la privacitat des del món virtual d'internet, on som nosaltres mateixos els qui descuidem la informació que fem accessible als altres.

Tres aspectes bàsics han de permetre fer possible el respecte a la intimitat per potenciar la dignitat de la persona atesa.

- **El respecte a la intimitat física o corporal** o protegir el cos de la mirada i el maneig o manipulació per part d'altres persones.

- **El respecte a la intimitat psicològica o interior:** els pensaments, la ideologia, la vida afectiva, les creences i valors.
- **La confidencialitat,** cal preservar tot el que coneixem de la persona, atès que les persones tenen dret que no es donin a conèixer aspectes de la seva vida, més enllà del que és estrictament necessari per l'atenció a la seva salut.

a. Exemplificar

Posa exemples concrets dels tres aspectes bàsics.

	Exemple	Ara tu
El respecte a la intimitat física o corporal	Espiar quan algú es dutxa	
El respecte a la intimitat psicològica o interior	Prendre i llegir el dietari d'algú	
La confidencialitat	Explico a la tutora una situació familiar delicada i al cap de dos dies ho sap tot l'Institut	

b. Estudi de casos

Cas 1. A mitjan juliol a Jaén va ser arrestat un jove acusat d'haver instal·lat un programa espia al mòbil de la seva xicota. L'atestat policial incorporat al jutjat revela que aquest programari li permetia activar a distància la càmera i el micròfon per escoltar les converses de la seva parella i tenir-la permanentment controlada. El jove, "amb un perfil gelós i manipulador", està imputat per revelació de secrets, un delictes que el Codi Penal castiga amb un període de temps entre un i quatre anys de presó.

Cas 2. Paulino va ser condemnat a sis mesos de presó i una multa per revelació de secrets. En aquest cas el condemnat va monitoritzar l'activitat informàtica del seu ordinador domèstic per esbrinar perquè s'havien disparat les factures d'Internet, que registraven fins a 70 hores de connexió mensuals. En comprovar que era la seva dona, que estava entrant en xats de casats infidels i que tenia una altra parella, el Paulino va admetre al jutge que havia remès tots els correus electrònics interceptats a un detectiu privat per

presentar-los a un judici civil i guanyar avantatge en el plet per la custòdia de la seva filla. El Suprem va respondre que una cosa és instal·lar un programa per detectar qui està fent un ús indegut d'un ordinador i una altra diferent –aquí radica el delictes de revelació de secrets– apropiant-se d'aquella documentació privada i íntima.

Reflexió:

- Què opines dels dos casos?
- Comenta les dues situacions per separat?
- Informa't de les penes que es poden aplicar si es vulnera el dret a la intimitat

CONFIDENCIALITAT

La confidencialitat és una propietat de la informació que garanteix la privacitat. La informació personal és accessible només a les persones que hi tenen accés, per exemple un informe mèdic, les proves per un judici, etc. És també un principi ètic associat a professions (per exemple, medicina, dret, religió, psicologia professional, i el periodisme); en aquests casos, es parla de secret professional. El sector mèdic és un dels més sensibles a la confidencialitat, ja que l'estat de salut dels pacients entra dins la privacitat més absoluta.

Cas 1. La setmana passada vaig veure una de les teves pacients

- Sí?
- Sí, la senyora Piula. Ja saps què li passa?
- No, i prefereixo que no me'n parlis.
- I això!, per què?
- Si t'ha vingut a veure't a tu, no cal que m'ho expliquis.
- Eeeh!, evidentment, però entre col·legues es pot discutir un cas!

Cas 2. Una senyora s'acosta al metge i li pregunta:

- Escolti, què li passa a la meva germana?
- Perdoni- respon el metge -això no li puc dir, pregunti-ho a la seva germana.
- Oh – respon la senyora- no m'ho dirà pas!
- Pot comprendre- respon el metge -que jo tampoc.

Cas 3. L' administrativa pregunta per telèfon... "Com diu? Maria Oms Pérez?... Què li passa?... Bé, si és per una recepta no és urgent..." Tots els pacients de la sala d'espera saben que la Sra. Maria necessita una recepta.

Reflexió:

- Què tenen en comú aquets tres casos?
- Quina diferència d'estil trobes a cadascun?
- Quines altres professions, a parer teu, haurien de tenir cura amb la confidencialitat?

MIRADA NO VIOLENTA

El ciberassetjament

Ciberassetjament és l'ús dels correus electrònics, xarxes socials, blogs, whatsapp, Instagram, llocs web, etc. per assetjar un individu o grup, mitjançant atacs personals o insults i difamacions. El ciberassetjament és una forma de l'assetjament tradicional de forma electrònica.

Dades i xifres sobre el ciberassetjament

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), Espanya és un dels països on trobem més el ciberassetjament. La Fundació ANAR i la Fundació Mutua Madrileña van publicar fa poc un informe que ofereix aquestes dades: un de cada quatre casos d'assetjament escolar és ciberassetjament (aquesta proporció augmenta amb l'edat: a partir dels 13 anys és un de cada tres casos), les noies pateixen molt més aquest tipus d'abús que els nois, l'edat mitjana a la qual acostuma a començar a practicar-se és als 13 anys, la plataforma més utilitzada pels assetjadors és whatsapp (80%). (...) La majoria de les víctimes són de nacionalitat espanyola i pertanyen a famílies convencionals i sense problemes econòmics (en el 86 % dels casos); els assetjadors acostumen a estudiar a la mateixa escola que les seves víctimes, actuen en grup i, normalment, són del seu mateix sexe amb predomini important de nois assetjadors, i un 30,6 % del ciberassetjament va unit a agressions físiques.

A aquestes dades cal sumar-hi el fet que la majoria de les víctimes no demana ajuda a un adult fins que ha passat tot un any escolar (habitualment, als pares i mares) i tot i que el 75 % del professorat que són informats d'un cas de ciberassetjament pren alguna mesura, les víctimes i les seves famílies consideren que aquestes són insuficients (en un 59 % dels casos).

Criden l'atenció dues dades proporcionades per la Fundació Save the Children com a resultat d'una enquesta feta a més de 21.000 nens i nenes espanyoles: la meitat van reconèixer haver realitzat ciberassetjament en alguna ocasió i molts d'ells van dir que no sabien per què ho havien fet.

Reflexió:

- Com t'expliques que Espanya sigui un dels països amb més ciberassetjament segons la OMS?
- De cada quatre casos d'assetjament, un d'ells és a través de les xarxes. En el teu entorn és així?
- Per què diuen les enquestes que les noies pateixen més el ciberassetjament?.
- La majoria de les víctimes no demanen ajut. Per què?, Com s'explica?
- Segons Save the Children la meitat dels enquestats en algun moment havien realitzat ciberassetjament i no sabien per què. Es poden fer disbarats sense saber per què? No sabien el perquè o no ho volien dir?

AUTODIAGNOSI

	Si	No
Creus que algú controla les teves publicacions a les xarxes socials?		
Alguna persona t'ha insultat a través de les xarxes?		
Ho ha fet repetidament?		
T'han humiliat a través d'alguna publicació a les xarxes socials?		
Han penjat fotografies o vídeos teus sense el teu permís?		
Han fet córrer rumors sobre tu a través de les xarxes socials?		
Has rebut peticions sexuals repetides i no desitjades?		

*Si has respost afirmativament a més d'una pregunta, pots escriure un correu electrònic a: internetsegura@gencat.cat o trucar al 116 111

Extret de Guia desconnecta de la violència – CNJC.

Riscos de les xarxes socials en infants i joves

PEL·LÍCULES

Cyberbullying, de Charles Binamé, 2011.

MIRADA VIOLETA

Assetjament sexual i per raó de sexe

Segons la llei catalana, LLEI 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, la violència masclista «s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones» i dintre de l'àmbit laboral pot adoptar dues tipologies:

- a) Assetjament sexual: «qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual que tingui com a objectiu atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest, o simplement que produeixi l'efecte que ho vol fer».
- b) Assetjament per raó de sexe: «comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu».

L'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe encara estan molt poc visibilitzats socialment i continuen generant situacions d'abús de poder vers les dones en el món laboral. Mentre que el primer té un component sexual, el segon té a veure amb discriminacions relacionades amb el fet de ser dona. Totes dues formes tenen efectes molt negatius per a les víctimes, incidint en:

- La salut psíquica: ansietat, estrès, depressió, sentiments de culpa, manca de concentració, disminució d'autoestima, entre altres.
- La salut física: insomni, migranyes, dolors musculars, problemes digestius/cutanis/ respiratoris, taquicàrdies, entre altres.
- L'activitat i relacions laborals: desmotivació, absentisme, insatisfacció, dificultats de relació amb els companys, pèrdua de perspectives professionals, entre altres.

És intromissió a la vida privada quan:

	No	Sí
A una entrevista de treball es pregunta a la candidata si vol tenir més fills		
Es demana l'estat civil d'una passatgera per anar a l'AVE		
A la ràdio es pregunta a la tertuliana per la seva vida sexual		
Quan la presenten, li fa un petó a la galta		
Uns companys graven una noia en una situació compromesa		
Li prohibeixen portar una minifaldilla		
Pengen una fotografia a instgram d'una companya de classe sense el teu permís		

Reflexió:

- Tenen sentiments de seguretat i protecció respecte a la discriminació i l'assetjament sexual les noies i els nois quan estan al centre escolar? Pel carrer?
- Se'ns fa estrany que un noi/noia desenvolupi una determinada activitat extraescolar per raó de sexe i pugui haver rebut algun tipus d'assetjament precisament per aquest motiu?
- Poseu en comú les respostes i sobretot les raons que doneu per justificar el sí o el no.
- Podeu imaginar que aquestes mateixes preguntes les fan a un noi?
- Quina lliçó traiem d'aquest exercici?

ACTIVITATS

MÚSICA

Jo sóc com tu

d'Els catarres

M'agrada com la vida
va traçant els seus camins.
I que els nostres passos

ens hagin portat aquí.
M'agrada els pas dels dies
que ja ens ha fet germans.
I que els nostres somnis
en el fons siguin iguals.
Entre el somriure i el plor.
Sota la pluja i el sol.
Compartim aquest batec.
I guardem sota la pell
els mateixos sentiments.
Perquè jo, jo sóc com tu.
I tu, tu tu tu ets com jo.
Som els fills valents de la primavera
i tenim el mateix cor rebel.
Perquè jo, jo sóc com tu.
I tu, tu tu tu ets com jo.
Som els fills valents de la primavera
i tenim el mateix cor rebel.
Perquè jo, jo sóc com tu.
I tu, tu tu tu ets com jo.
Somiadors fidels contra l'impossible.
Caçadors del mateix dolç anhel.(bis)

M'agrada que les tardes
amb tu se'm facin nits.
I com m'acompanyes
quan el món és torna gris.
M'agrada quan els reptes
ens fan treure el millor.
I que l'alegria
sempre ens ompli de valor.
Entre el somriure i el plor.
Sota la pluja i el sol.
Compartim aquest batec.
I guardem sota la pell
els mateixos sentiments.
Perquè jo, jo sóc com tu.
I tu, tu tu tu ets com jo...

El dubte ataca.
Però l'esperança ens guarda.
Les forces ens fallen.
Però els esperits no es cansen
Si em cantes si em balles.
Sento que el temps s'allarga.

Les ombres s'apaguen
I puguen com les nits
de la llum del matí.
Perquè jo, jo sóc com tu....

Reflexió:

- Què ens diu aquesta cançó sobre la intimitat i sobre compartir?
- Amb quins versos t'identifiques més?
- Et consideres "somniador /a fidel contra l'impossible?"

LITERATURA

El malvat llop dolent en el xat dels cabrits

Hi havia una vegada una mare cabra que tenia set petites cabretes. Les va criar sola i estava completament aclaparada per la situació. Les cabretes feien tot el que els passava pel cap i es burlaven de la seva mare i dels seus bons consells. Ella havia intentat dir-los:

-Quan conegueu algú conversant a Internet, sempre penseu que no sabeu qui és realment aquesta persona. El desagradable llop dolent pot estar entre els usuaris d'Internet fent servir un perfil fictici, pot seduir-vos i després menjar-se-us!

-És massa estúpid! Van dir les cabretes ", -es notaria immediatament!

I van marxar de casa portant els seus telèfons intel·ligents.

-I, especialment, vigileu les imatges que hi pugeu! El llop malvat es fixa en aquestes coses!, - va dir la mare cabra que les anava advertint des de la porta, però les cabretes ja eren fora.

Mentrestant, el llop lleig a la seva cova va traçar un perfil fictici per enganyar les cabres petites. Volia fingir ser una cabridet bonic i jove que feia bona olor i que seria irresistible per als ulls de cabridetes. L'endemà s'identifica i no triga a trobar-se amb una de les set petites cabres.

- Hola cabra, - escriu el llop, -sóc un cabridet molt jove. Vols enviar-me una foto nua?.

-Ah! Realment no sé si ... ", -va dir dubtant.

-Tan lletja ets que no et vols mostrar? -va dir el llop astut, per provocar-la, - o només ets covarda?

La cabra, que era molt maca i no volia ser covarda, envia la foto nua. En veure-la, el llop comença a bavar amb la seva gran boca.

-Ara és el teu torn!, -i diu la cabra.

Però el llop té un altre pla: "

-És una llàstima, la meva càmera no funciona, -diu mentint-. Seria millor que ens trobéssim al bosc, així que demostraré que sóc el que dic.

La cabra era molt impacient; immediatament va anar al lloc de trobada del

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement- NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

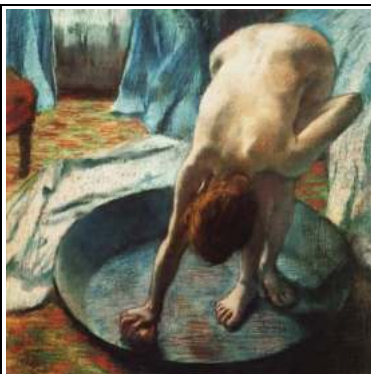
bosc i no la vam tornar a veure mai més. La mare cabra plora llàgrimes amargues quan veu que les seves sis i no set cabretes.

Reflexió:

- Què t'ha semblat l'adaptació del conte de les cabretes i el llop?
- Quina relació té l'adaptació amb el conte original?
- Què ens diu sobre els advertiments?
- La ignorància i la vanitat són bons consellers?

Font: *Il etait une fois.....Internet* (Hi havia una vegada ... Internet).
Cinc contes infantils sobre cinc temes d'actualitat

ARTS VISUALS

Edgar Degas. *El bany*, 1886

Vincent van Gogh. *El dormitori*, 1888

H. Toulouse Lautrec. *El petó*, 1892

Reflexió:

- Quina ha estat la primera sensació en mirar la pintura? Com la relaciones amb el dotzè dret de la Declaració?
- Intenta fer una descripció de les emocions que t'ha generat cadascuna de les pintures
- Les obres són apropiades per representar el dret al qual se l'ha associat?

CURTMETRATGE

Derecho a la privacidad. Derecho humano #12

Durada: 1'03''

Reflexió:

- Quina relació estableixes entre el curt i l'article?
- Es tracta d'un fet aïllat i exagerat?
- Quina és l'actitud de Nick?
- Quina actitud tenen els companys?
- Com solucionar situacions com aquesta?

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Joves, Internet i privacitat: els reptes de la identitat en l'era digital

Reflexió:

Després de llegir l'article, respon a la pregunta:

- Per què és important la privacitat d'uns joves que experimenten a Internet i a les xarxes socials?

FER

Dibuixa una situació que a parer teu significa la violació de la teva privacitat. Et pots inspirar en els quadres.

DIES INTERNACIONALS

Gener 28 Dia europeu de la privacitat protecció de dades

Maig 2 Dia mundial contra l'assetjament escolar

Art. 29 Dels drets i deures

1. Tota persona té deures envers la comunitat, ja que només en aquesta li és possible el desenvolupament lliure i ple de la seva personalitat.
2. En l'exercici dels drets i les llibertats, tothom estarà sotmès només a les limitacions establertes per la llei i únicament amb la finalitat d'assegurar el reconeixement i el respecte deguts als drets i llibertats dels altres i de complir les justes exigències de la moral, de l'ordre públic i del benestar general en una societat democràtica.
3. Aquests drets i llibertats mai no podran ser exercits en oposició als objectius i principis de les Nacions Unides.

Jacques-Louis David. **Mort de Sòcrates**, 1787

QUÈ ENS DIU AQUEST QUADRE?

1. Què veiem en aquest quadre?	Observar, relacionar, descriure
2. Saps qui fou Sòcrates? Investiga sobre el personatge per poder comprendre	Recerca, establir relacions

l'escena que retrata el quadre.	
3. Tens alguna experiència personal en relació amb la situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el quadre?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al quadre?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement
10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest quadre amb l'article 29 de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

DEURES

A la noció de dret li correspon, recíprocament, la del deure. Tot dret d'una persona implica un deure de les altres persones de respectar-lo. Deure vol dir tenir l'obligació de fer, donar o pagar alguna cosa a algú. Significa també tenir obligacions nascudes del respecte, de la gratitud o d'altres motius.

El mot deure té també una forta càrrega ètica: «el meu deure» és «el que he de fer», i és independent de les inclinacions i els desitjos. Els deures que fan referència a les lleis de l'Estat són els jurídics.

a. Què són els deures?

Què són els deures? Un deure és una cosa que s'espera que tu facis. Si ets el o la conserge de l'escola, tens el deure, per exemple, d'obrir i tancar, i de controlar les entrades i sortides de la gent; si ets un bomber, tens el deure d'apagar focs; si ets una policia, tens el deure de defensar la llei.

- A. Passen llista els i les docents ?
- B. Tenen l'obligació de passar llista?

- A. Sancionen les faltes els àrbitres de futbol?
- B. Tenen l'obligació de sancionar les faltes?

A. Fan anar els infants a l'escola els pares i les mares?
B. Tenen l'obligació de fer anar els nens i nenes a l'escola les mares i els pares?

A. Els pares i mares ajuden a fer els deures?
B. Tenen l'obligació les mares i els pares d'ajudar a fer els deures?

A. Permeten els pares i mares que les nenes i nens mengin el que volen?
B. Tenen el pares i mares l'obligació de permetre que els nens i nenes mengin el que vulguin?

c. Pla de diàleg: Sobre drets i deures

- Com saps que tens un deure respecte a algú o a alguna cosa?
- Tothom té deures?
- Els nounats tenen deures?
- Les persones adultes tenen deures envers els infants?
- Els nens tenen deures envers les nenes?
- Les nenes tenen deures envers els nens?
- Els infants tenen els mateixos deures que les persones adultes? Per què?
- Els éssers humans tenen deures envers els animals?
- Els animals tenen deures envers els humans?
- Tenen deures els animals respecte als seus amos?
- I les plantes com a éssers vius tenen drets? Creus que haurien de tenir-los?

d. Correspondència

Si algú té els drets que s'enumeren en la llista de l'esquerra, és que algú ha atendre'ls i per això aquest "algú té deures". A qui correspon fer efectius els següents drets:

	A QUI CORRESPON
Dret a tenir una educació	
Dret a tenir aliments	
Dret a la seguretat social	
Dret a jugar	
Dret a cantar	
Dret a tenir protecció	
Dret a desobeir	
Dret a sentir la música que t'agrada	

Dret a ser estimat	
Dret a no ser discriminat	
Dret a tenir pares i mares	
Dret a treballar	
Dret a dutxar-se	
Dret a protestar	
Dret a la vivenda	
Dret a....	

LEGAL I MORAL

De forma literal, "legal" és una acció que es troba dins del límits del dret, és a dir, del conjunt de lleis d'un país. Allò "moral", en canvi, és quelcom que pot ser considerat bo o dolent des d'un punt de vista ètic, aplicant els criteris, personals o compartits, basats en principis i valors. Si bé moltes vegades allò legal ha sorgit d'allò moral, perquè ha esdevingut llei un principi compartit per tothom, a vegades la moralitat d'una acció es contradiu amb la legalitat. Hi ha aspectes que són purament morals i en els quals el dret no pot intervenir, com per exemple, la bondat o maldat de decidir en quins principis baso la meva dieta.

Legal i moral

Diferenciar entre qüestions legals (L), morals (M) i legal i morals (LM)

	L	M	LM
1. Robar.			
2. Adoptar un fill o filla.			
3. Tenir relacions sexuals.			
4. Robar en un supermercat.			
5. Mentir.			
6. Agredir algú.			
7. Pagar els impostos.			
8. Votar.			
9. Ajudar una persona accidentada.			
10. Respectar la gent gran.			
11. Estafar algú.			
12. Emborratxar-se.			

13.	Ajudar a fer les feines de casa.			
14.	Fer els deures.			
15.	Prestar diners a un amic.			
16.	No retornar alguna cosa que m'han prestat.			
17.	Utilitzar algú per obtenir alguna cosa.			
18.	Utilitzar informació privilegiada per beneficiar-me'n.			
19.	Insultar algú.			
20.	Fer de voluntari social.			
21.			

MIRADA NO VIOLENTA

Drets i deures alumnat

Necessitem ser conscients que certes eleccions, com fer promeses. Els compromisos creen deures que impliquen actuar de manera determinada. Per exemple, els pares que tenen fills tenen el deure de cuidar-los. Qui exerceix la medicina té el deure de tenir cura de la salut dels seus pacients i els mestres tenen el deure d'educar els seus estudiants.

Pla de diàleg: Deures i drets

1. Els teus pares estan *obligats* a donar-te menjar, vestits i aixopluc?
2. Tens *dret* a compartir els àpats de la teva família?
3. Tene *dret* la teva família a menjar-s'ho tot i a no deixar res per a tu?
4. Tens el deure d'estar agraït a la teva família perquè et proporcionen aliment i aixopluc?
5. Tenen *dret* la teva mare i el teu pare al teu agraïment per qualsevol cosa que fan per tu?
6. Passa, a vegades, que hi ha persones que fan coses per tu perquè pensen que és el seu deure, tot i que realment no les voldrien pas fer?
7. Fas, a vegades, coses per altra gent només perquè penses que és el teu deure?
8. Els infants tenen *dret* a la protecció contra els segrests?
9. Els infants tenen *dret* a protecció contra la fam? ¿I contra la malnutrició?
10. Els infants tenen *dret* a l'educació?
12. Els infants tenen *dret* a la intimitat?
13. Et sembla que els infants tenen *dret* a formar-se opinió pròpia sobre el seu equip de futbol preferit? Sobre el llibre preferit? Sobre el país preferit?

Sobre la religió preferida?

14. Et sembla que els infants tenen *dret* a tenir amics i amigues propis?

15. Et sembla que els infants tenen *dret* a anar en bicicleta? En bicicleta pròpia?

16. Et sembla que els infants tenen *dret* a decidir pel seu compte quins són els seus drets?

Pla de diàleg: Sobre el deure

Com ho saps que tens una obligació envers algú o alguna cosa?

Te les tries tu, les coses envers les quals tens obligacions?

Tots els adults tenen obligacions?

Les mateixes obligacions?

Tenen obligacions els nens?

Tenen les mateixes obligacions tots els nens?

Tenen obligacions els bebès?

Tenen els animals domèstics obligacions envers els seus amos?

Pla de diàleg: Deures

Tenim deures cap als nostres pares i mares?

Tenim deures cap a les nostres amigues i amics?

Tenim deures cap a les nostres companyes d'aula?

Tenim deures cap als nostres companys d'escola?

Tenim deures cap a les i les nostres mestres?

Tenim deures cap al nostre país?

Tenim deures cap als nostres rius?

Tenim deures envers els animals?

Tenim deures cap a les gallines?

Tenim deures cap als mosquits?

Tenim deures envers nosaltres mateixos?

Tenim deures cap a alguna altra cosa?

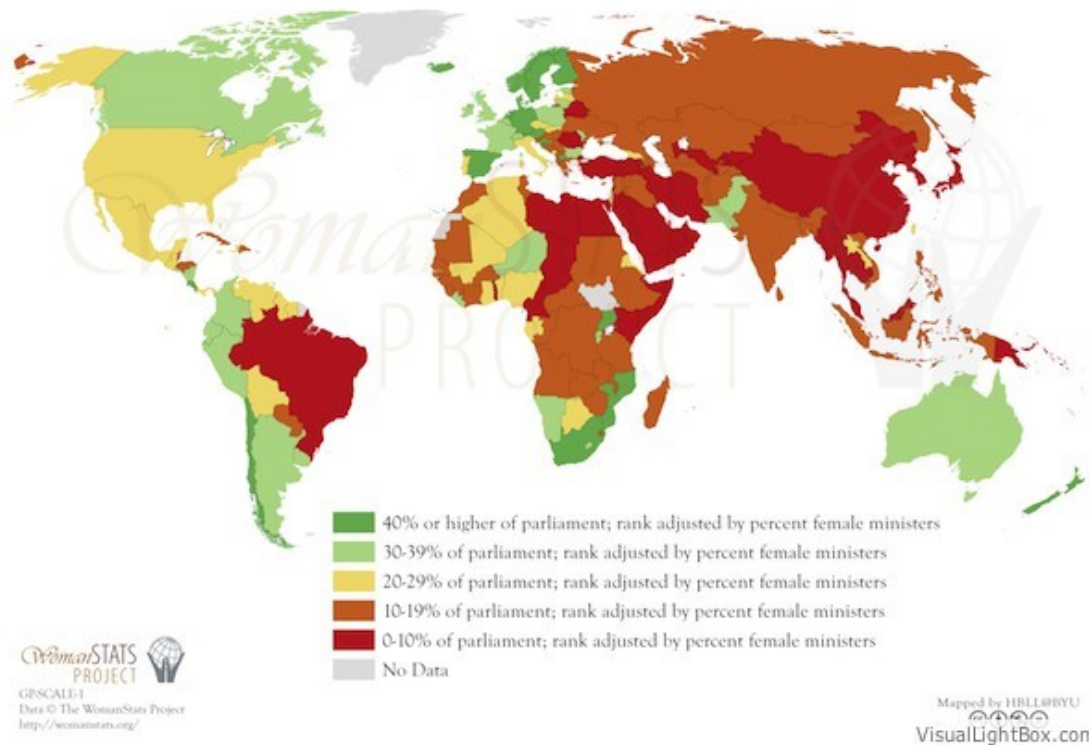
MIRADA VIOLETA

Participació Governamental de la Dona

En aquest mapa les xifres parlen per si soles. En gran part d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina, la representació de la dona en els governs és extremadament limitada: menys del 10% del parlament està format per dones.

Governmental Participation by Women Scaled 2010

Alcaldesses a Catalunya

	Dones	Percentatge
Legislatura 1991-1995	36	4,0%
Legislatura 1995-1999	49	5,2%
Legislatura 1999-2003	65	6,9%
Legislatura 2003-2007	96	10,1%
Legislatura 2007-2011	118	12,5%
Legislatura 2011-2015	135	14,2%
Legislatura 2015-2019	174	18,4%

Diputades al Parlament de Catalunya

	Dones	Percentatge
Legislatura 1980-1984	7	5,2%

Legislatura 1984-1988	11	8,1%
Legislatura 1988-1992	14	10,4%
Legislatura 1992-1995	17	12,6%
Legislatura 1995-1999	20	14,8%
Legislatura 1999-2003	32	23,7%
Legislatura 2003-2006	43	31,8%
Legislatura 2006-2010	48	35,5%
Legislatura 2010-2012	58	43%
Legislatura 2012-2015	54	40%
Legislatura 2015-2017	52	38,5%
Legislatura 2017-2020	57	42,5%

Reflexió:

- Si s'escau, actualitza les dades amb les eleccions municipals del 2019.
- Què ens diuen aquestes xifres?

ACTIVITATS

MÚSICA

La calúmnia

de Rossini de *Il barbiere de Seviglia*.

La calúmnia és un airet,
un ventijol força gentil
que insensible, subtil,
lleugerament, dolçament,
comença a remorejar.
A poc a poc, arrossegant-se,

a cau d'orella, sibil·lant,
llenegant, va bronzir
a l'orella de la gent
s'introdueix destrament
i estamordeix i infla
el seu cap i el seu cervell.
En sorgir de la boca
va creixent l'enrenou,
a poc a poc va prenent força, vola d'un a un altre lloc;
sembra el tro, la tempesta
que al mig del bosc va xiulant,
embarbussant-se,
fins a glaçar-te d'horror.
Finalment surt de mare i rebenta,
es propaga, es duplica
i fa una explosió
com el tret d'un canó,
un terratrèmol, un temporal,
un avalot general
que fa ressonar l'aire.
I el calumniat mesquí,
envilit, trepitjat,
per tothom flagel·lat,
tindrà sort si es pot morir.

Reflexió:

- A quins elements compara el sistema de calúmnies?
- Té a veure la calúmnia amb els rumors?
- Perquè algú engega una calúmnia?
- Ens indica quina actitud hem de prendre davant certes informacions?

LITERATURA

Notícia

En els darrers 30 anys, s'han destruït 700.000 quilòmetres quadrats de selva amazònica pel comerç de fustes precioses, l'agricultura i l'explotació ramadera. La desforestació mina les condicions de vida d'uns 20 milions de persones i la major biodiversitat del planeta; els seus sis milions de quilòmetres quadrats d'extensió, repartits entre nou països llatinoamericans, ostenten el 23% de tota l'aigua potable del món i constitueixen la seva major selva verge. Per cada quilòmetre quadrat destruït a causa de la desforestació,

es produeixen 22.000 tones de CO2.

Reflexió:

El benestar general obliga no sols a cuidar-nos de les nostres coses i complir amb els deures més personals, també amb els col·lectius, i en els casos de desforestació o altres atemptats contra la Terra en som responsables tots.

- Què ens diu aquesta notícia sobre els deures envers la comunitat?
- Diries que la notícia parla de Drets Humans?

ARTS VISUALS

Giacomo Conti. *El bon samarità*, (?)

William H. Margetson. *El bon samarità* (¿)

Ben Shahn. *Demonstració*, 1933

Reflexió:

A tots els grups socials i a les comunitats, grans o petites, els individus tenim deures, si volem respectar la convivència i garantir la supervivència del grup. En els quadres que t'ofereixo, quins seran alguns dels deures que tindran els personatges que el componen?.

- Tenen els mateixos deures?
- Els deures distints són del mateix ordre?
- Què ens aporten aquests quadres sobre el tema dels deures?

CURTMETRATGE

Invasió

Durada: 9'30" Latino

L'objectiu és promoure en les i els joves la importància de fer ús responsable de la seva informació personal, així com, conèixer la rellevància del Dret a la protecció de les Dades Personals en la seva vida quotidiana. Vídeo realitzat per la *Organització Prisma Comunitario* en el marc del Projecte "Infopares Juveniles Multimedia por el Derecho a la Protección de Nuestros Datos Personales"

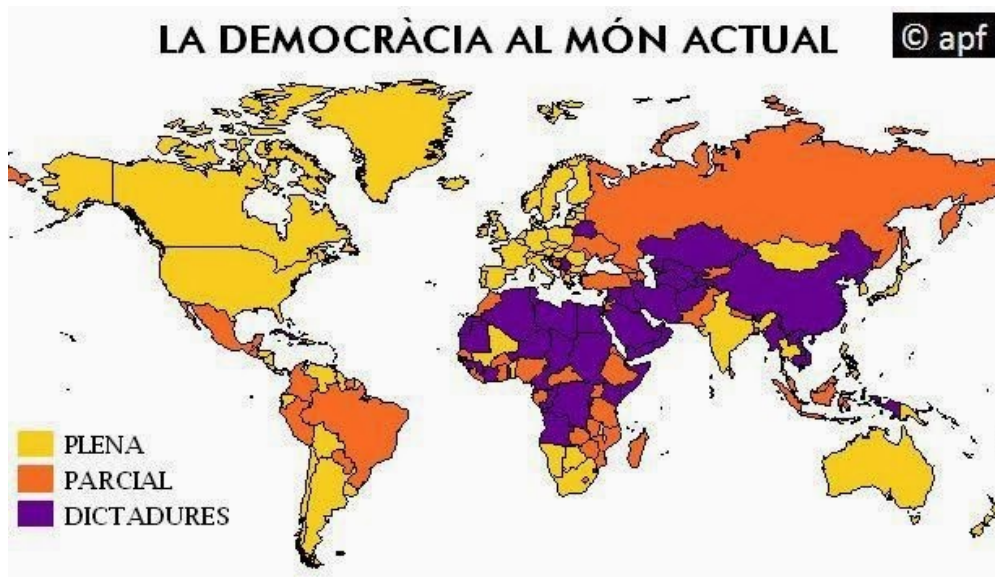
Reflexió:

Comenta les situacions del vídeo tenint present el sentit del dret sobre el que estem reflexionant.

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Article dels Drets Humans que assenyalava que en una societat democràtica hi ha una deures que han de fer possible "d'assegurar el reconeixement i el respecte deguts als drets i llibertats dels altres i de complir les justes exigències de la moral, de l'ordre públic i del benestar general"

Mapa complet i informació [aquí](https://ca.wikipedia.org/wiki/Democr%C3%A0cia)
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Democr%C3%A0cia>

Reflexió:

- Què et diu aquest mapa sobre la situació democràtica al món?
- Quina relació creus que hi ha entre democràcia i Drets humans?

FER

Idear un díptic imaginatiu que contingui els drets i deures de l'alumnat. El podeu fer en grups.

DIES INTERNACIONALS

Setembre 15 Dia internacional de la democràcia

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Art. 30 La Declaració com a garantia de drets i llibertats

Res en aquesta Declaració no podrà interpretar-se en el sentit que doni cap dret a un Estat, a un grup o a una persona a emprendre activitats o a realitzar actes que tendeixin a la supressió de qualsevol dels drets i llibertats que s'hi enuncien.

Mural del National Center for Civil and Human Rights, Atlanta

QUÈ ENS DIU AQUEST MURAL?

1. Què veiem en aquest mural?	Observar, relacionar, descriure
2. Què ens diu aquest mural sobre els drets?	Inferir, relacionar
3. Tens alguna experiència personal en relació amb situació que es planteja?	Vivenciar experiències passades
4. Amb quines situacions o notícies relacionaries el mural?	Tematitzar, analitzar i sintetitzar
5. Aquesta imatge et planteja algun interrogant?	Qüestionar, problematitzar
6. Què saps sobre aquestes situacions?	Esbrinar, apel·lar a l'experiència i a la memòria
7. On pots trobar més informació?	Recerca
8. Quin títol posaries al mural?	Síntesi
9. Quin sentiment et provoca?	Autoconeixement

10. Què canviaries en el quadre: color, imatge, expressió del personatge, entorn, etc.?	Cercar alternatives
11. Quina relació té aquest mural amb el darrer article de la Declaració?	Relacionar, connectar temes

GRANS TEMES

SER RESPONSABLE

Dit en positiu, tothom (persones, institucions i estats) han de procurar que els drets d'aquesta Declaració siguin vigents. Tots i cadascun de nosaltres som responsables que la Declaració s'acompleixi.

Ser responsable és "respondre de", és a dir, poder argumentar per si mateix, poder justificar una opció. *Responsabilitat* vol dir, doncs, obligació de respondre, ésser garant de certs actes.

a. Pla de diàleg. Qui és responsable dels actes?

1. Vesses la llet a taula, està malament? Ets responsable de vessar la llet?
2. Si et despertes a mitja nit, ets responsable de despertar-te?
3. Ets responsable de tenir gana?
4. Si dius una mentida, has fet malament? Ets responsable de dir mentides?
5. Si t'adorms al col·legi, ets responsable d'adormir-te?
6. Si pegues un animal, està bé? Ets responsable de pegar un animal?
7. Si no endreces l'habitació, n'ets responsable?
8. Si pegues un amic, està bé? Ets responsable de pegar un amic?
9. Si t'enfades amb una persona, està bé? Ets responsable d'enfadar-t'hi?

b. La responsabilitat té atenuants?

Segons la teva opinió, alguna de les següents circumstàncies poden ser atenuants de la responsabilitat? Per què?

	Sí	No	Per què
Haver nascut en un ambient d'incultura i delinqüència.			
Actuar sense pensar (sense preveure'n les conseqüències)			
Tenir uns pares que no t'han ensenyat a distingir el que és just del que és injust.			
Haver tingut una escola (una família) repressiva i autoritària.			
Tenir aquesta manera de ser i no poder canviar.			
Ell era bo, però va tenir males companyies que el varen pervertir.			
Tenir males companyies			

.....			
-------	--	--	--

PENDENTS DELS DRETS HUMANS

Es tracta que els alumnes i les alumnes estiguin pendents durant, per exemple, una setmana, dels diaris, les notícies de la televisió, la ràdio ... i fer una llista amb les violacions dels drets humans que s'han produït durant aquest període aquesta setmana, tant a la pròpia ciutat o comarca com a nivell nacional o internacional: quin article s'ha violat, en quin país s'ha produït, què fa la comunitat internacional.

Amb totes aquestes dades s'haurà de fer per escrit una petita reflexió, d'una pàgina més o menys, sobre les conclusions que es treuen de l'estudi de la realitat i aquest últim article de la Declaració.

Reflexió:

- Hi ha una diferència clara entre les violacions de Drets Humans de la teva ciutat i la resta del món?
- Què podem fer nosaltres perquè els drets humans es compleixin íntegrament i arreu?

MIRADA NO VIOLENTA

Coneixement d'entitats

Llista d'entitats que desenvolupen tasques relacionades amb els Drets Humans. A les associacions independents dels governs se'ls anomena organitzacions no governamentals, ONG, i als organismes internacionals que es creen per convenis entre els governs de diferents països se'ls anomena organitzacions intergovernamentals, OIG.

Aparellar el nom de l'entitat amb la tasca que fa:

a. EMAKUNDE	1 Ajuda les persones refugiades
b. ARARTEKO	2 Alimentació mundial
c. AMNISTIA INTERNACIONAL	3 Medi ambient
d. METGES SENSE FRONTERES	4 Ajuda humanitària
e. MEDICUS MUNDI	5 Contra el Racisme
f. MANS UNIDES	6 Contra la violència a Euskadi
g. CÀRITAS	7 Igualtat per a les dones

h. HEGOA	8.Cooperació al desenvolupament
i.GREENPEACE	9 Ajuda humanitària
j. INTERMON	10 Ajuda i protecció a la infància
k. CREU ROJA	11 Salut en el món
l. OMS	12 Lluita contra la drogoaddicció
m. PROJECTE HOME	13 A favor dels Drets Humans
n. GEST PER LA PAU	14 Pels drets dels treballadors i les treballadores
o. ACNUR	16 Educació i Cooperació al desenvolupament
p. UNICEF	17 Ajuda a marginats i contra la pobresa
q. ONU	18 Ajuda a les persones invidents
r. FAO	19 Cooperació al desenvolupament
s. METGES DEL MÓN	20 Béns culturals del món
t. SOS RACISME	21 Refugiats, ferits de guerra, pobresa
x. ONCE	22 Cooperació al desenvolupament
y. OIT	23 Per mantenir la pau mundial
z. UNESCO	24 Drets Humans en la nostra societat

Reflexions:

Quins de tots aquests organismes són independents dels governs i quins no? Segur que tu coneixes alguna altra organització que no hem posat aquí. Busca en quin camp dels drets humans treballa i si és o no una ONG o un OIG.

Sabies que existien tantes organitzacions treballant pels drets humans? Fes una petita reflexió sobre algun d'aquests organismes que t'hagi interessat més, o que coneguis una mica més que els altres, et sembla important la seva funció?

MIRADA VIOLETA

Defensores dels drets humans

Les defensores dels drets humans són dones que defensen els drets humans així com defensors i defensores de tots els gèneres que defensen els drets de les dones i els drets relacionats amb el gènere i la sexualitat. El seu treball i els desafiaments que representen han estat reconeguts per una resolució de les Nacions Unides (ONU) el 2013, que exigeix protecció específica per aquestes persones.

Una defensora dels drets humans pot ser una dona indígena que lluita pels drets de la seva comunitat, una dona que treballa contra la tortura, una activista pels drets LGBTI, un col·lectiu pels drets de les treballadores sexuals o un home que lluita pels drets sexuals i reproductius.

Igual que altres defensors de drets humans, les defensores dels drets humans poden ser objecte de repressió quan reclamen el compliment dels drets humans. També s'enfronten a obstacles addicionals relacionats amb la discriminació sistèmica i la desigualtat, i perquè són vistes com a desafiants del poder patriarcal i de les normes socials. Tenen més risc de patir masclista a la llar i la comunitat, i amenaces sexistes, misògines, homofòbiques, transfòbiques, difamacions i estigmatització, així com exclusió dels recursos i del poder.

El Dia Internacional de les Defensores dels Drets Humans se celebra cada 29 de novembre. Des de 2006 està dedicat al reconeixement de les dones que, a títol individual o col·lectiu, treballen per fer realitat els drets recollits en la [Declaració Universal dels Drets Humans](#) i en les diverses normes que la desenvolupen.

Coneix algunes de les dones que lluiten pels Drets Humans:

- 1 Chimamanda Ngozi Adichie
- 2 Tawakkul Karman
- 3 Wu Rongrong
- 4 Clara Campoamor
- 5 Bertha Lutz
- 6 Johana Izurieta Montesdeoca
- 7 María Teresa Blandón

ACTIVITATS

MÚSICA

Arquitectes femenines del nou món

d'Oscar Briz

Carme és una dona sencera,
que et deixa les coses clares a la primera.
Pepa, una mare guerrera
que no es deixa portar pel que diu la verdurera,
li planta cara si es posa xafardera.

Rebecca és com un sol,
sempre ha tingut ben clar el que vol.
Alice no va trigar a dir
que només ella decidia com parir.
Totes elles són arquitectes femenines del nou món.
Marta sempre està preparada
l'apocalipsi no la *pillarà* mancada.
Lisa és d'una espècie mestissa
fina com el disseny a la italiana
i persistent com una planta australiana.
Ana mai no dubta
d'enviar qualsevol masculista a fer la mà.
Dunia sempre té present
que l'home és malcriat des del seu naixement .
Totes elles són arquitectes femenines del nou món.
Nusos i motlles van desfent
i no els importa el que puga pensar la gent.
Tu també en reconeixeràs
i t'hauràs d'aturar per cedir-los el pas.
Totes elles són arquitectes femenines del nou món.
Totes, totes, totes.

Reflexió:

- Com són les dones a les quals fa referència la cançó?

Carme	
Pepa	
Rebecca	
Alice	
Marta	
Lisa	
Dunia	

- **En quin sentit són les arquitectes del nou món?**

LITERATURA

Llegiu aquest poema de forma teatralitzada, posant molt èmfasi en el "podries".

odries

de *Joana Raspal*

Si haguessis nascut
En una altra terra,
Podries ser blanc,
Podries ser negre...
Un altre país
Fora casa teva,
I diries "sí"
En un altra llengua.
T'hauries criat
D'una altra manera
Més bona, potser
Potser més dolenta.
Tindries més sort
O potser més pega...
Tindries amics
I jocs d'una altra mena;
Duries vestits
De sac o de seda,
Sabates de pell
O tosca espadenya,
O aniries nu
Perdut per la selva.
Podries llegir
Contes i poemes,
O no tenir llibres

Ni saber de lletra.
Podries menjar
Coses llamineres
O només crostons
Secs de pa negre.
Podriespodries...
Per tot això pensa
Que importa tenir
les mans ben obertes
i ajudar qui ve
fugint de la guerra
fugint del dolor
i de la pobresa
Si tu fossis nat
A la seva terra
La tristesa d'ell
Podria ser teva.

Reflexió:

- Quines coses podries fer si...?
- Comenta els darrers dos versos del poema
- Pots afegir alguns "podries" més?

ARTS VISUALS

Mural a Cali (Colòmbia)

Mural de Valdivia (del Colectivo Muralista El Caracol)

Reflexió:

- Creus que els dos murals són un bon resum dels Drets humans?
- Com els completaries tu?
- Com a grup us veieu en cor de preparar un mural que resumeixi el que heu après sobre Drets Humans? Tan se val si el podeu realitzar com no, podeu fer l'esbós de com seria: dimensió, dibuix, figures, colors, lletres o eslògans.

CURTMETRATGE

L'amor no té etiquetes

Vídeo d'Ad_Council, organització sense ànim de lucre que realitza campanyes per a ONGs i governs amb finalitats socials. Darrere una pantalla persones que s'estimen ballen, s'abracen... El públic se sorprèn quan veu que es tracta de persones del mateix sexe, de diferents ètnies, gent gran, etc. Tota una crida a l'amor i l'amistat més enllà dels prejudicis!

Reflexió:

- T'ha sorprès alguna de les parelles?
- Què ens diu aquest vídeo?
- T'ha deixat indiferent o t'ha fet pensar en els teus prejudicis?

- Quina creus que hagués estat la teva reacció si l'haguessis vist en viu?

Altres curtmetratges:

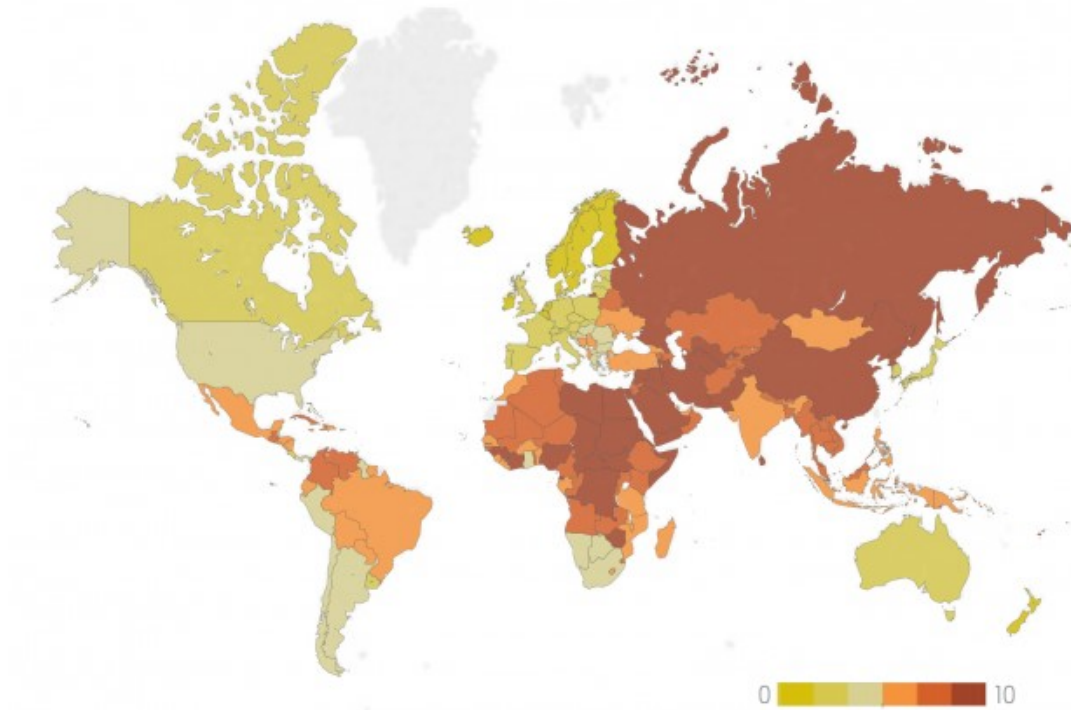
Responsabilitat

Ningú et pot prendre els teus drets

ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Els drets humans al món (2019)

El compliment d'aquests drets és molt irregular i depèn de la regió o el país on visqui una persona. Et presentem una infografia per veure **quins països protegeixen les llibertats fonamentals i en quins altres es violen aquests drets.**

Els Drets Humans al món, en dades (2019)

Reflexió:

- Actualitza aquestes dades
- Explica el que "llegeixes" sobre el repartiment dels colors
- En quina posició està la zona on vius?
- Estàs d'acord amb la valoració que se li ha donat?

Aquesta publicació està editada amb una llicència Creative Commons Reconeixement-
NoComercial-SenseObra Derivada 4.0. No es permet l'ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

FER

Triar algunes paraules clau que defineixin els drets humans: dignitat, llibertat, deure... i prepara un joc de mots encreuats.

DIES INTERNACIONALS

Novembre 29 Dia de les defensores dels DDHH

Desembre 10 Dia dels DDHH